

PL ISSN 1428-7633

ROK 14 NR 40
kwiecień 2010

POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

**W imieniu całej społeczności akademickiej
Politechniki Częstochowskiej
wyrażamy głęboki żal i smutek z powodu
tragedii polskiej delegacji,
która pod przewodnictwem
Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego
udała się na uroczystości
70. rocznicy Zbrodni Katyńskiej**

Ta tragedia dotknęła także nas

W tych ciężkich chwilach
składamy najszczerze kondolencje
Rodzinom wszystkich ofiar katastrofy

Rektor i Senat Politechniki Częstochowskiej

Spis treści

Z życia Uczelni	2
Wspomnienia	21
Konferencje i seminaria	23
Awanse naukowe	27
Pożegnania	30

Szanowni Czytelnicy!

W trakcie prac nad tym numerem czasopisma dotarła do nas wiadomość o katastrofie rządowego samolotu pod Smoleńskiem, w której zginęli Prezydent RP wraz z małżonką oraz polska delegacja; w sumie 96 osób, które leciały na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

Początkowo przyjęliśmy tę wiadomość z niedowierzaniem, które powoli ustępowało bólowi i rozpacz. Potem przyszły pytania o przyczyny i okoliczności wypadku. W końcu ogarnęła nas zaduma i głębokie współczucie. Powróciły wspomnienia o ludziach, którzy zginęli, a którzy związani byli z naszym miastem i Uczelnią. O Lechu i Marii Kaczyńskich oraz parlamentarzystach, którzy nieraz gościli na Jasnej Górze. O Ryszardzie Kaczorowskim - ostatnim Prezydencie RP na Uchodźstwie - honorowym obywatelu Miasta Częstochowy i prorektorze Akademii Polonijnej. O Januszu Kochanowskim i Stanisławie Mikke - absolwentach II LO im. R. Traugutta. I o Jerzym Szmajdzińskim, który miesiąc temu gościł na Wydziale Zarządzania.

Spółeczność akademicka Politechniki Częstochowskiej - jak i miliony Polaków - łączy się w bólu z Rodzinami wszystkich ofiar tej katastrofy. Na znak żałoby strona internetowa Politechniki Częstochowskiej została przyciemniona, a logo Uczelni ozdobione czarną wstążką. 12 kwietnia w kościele akademickim odbyła się msza święta od pracowników Uczelni w intencji zmarłych. 14 kwietnia Senat podjął uchwałę, składając w niej hołd Prezydentowi i wszystkim ofiarom katastrofy, a 15 kwietnia Politechnika Częstochowska współorganizowała Akademicki Marsz Pamięci.

Przed nami kolejne, trudne dni żałoby. Czy ta niewyobrażalna tragedia - pomimo różnic politycznych - zjednoczy Polaków? Kroniką tych smutnych wydarzeń stało się i nasze pismo.

Izabela Walarowska
Redaktor naczelna

POLITECHNIKA
CZĘSTOCHOWSKA
PISMO ŚRODOWISKA AKADEMICKIEGO

Rok 14 Nr 40 kwiecień 2010

Pod patronatem rektor
prof. dr hab. Marii Nowickiej-Skowron

Redaktor naczelna
Izabela Walarowska

Współpraca
Dorota Bielecka, Piotr Boral, Aleksander Gąsiorowski
Marlena Krakowiak, Bogdan Langier, Jacek Łyp
Katarzyna Stala

Przygotowanie do druku
Dorota Boratyńska
Zdzisława Tasarz
Lucyna Żyła

Projekt okładki
Marek Zakrzewski

Na okładce:
Budynek Wydziału Inżynierii
i Ochrony Środowiska przy ul. Dąbrowskiego
(zdjęcie Jacek Sztuka)

Zdjęcia:
Izabela Walarowska
Julian Dołowacki
autorzy artykułów
oraz
ze zbiorów Uczelni i wydziałów

PL ISSN 1428-7633

Adres redakcji
ul. J.H. Dąbrowskiego 69
42-201 Częstochowa
tel. (34) 325 02 51, 361 28 55
fax (34) 361 28 55
e-mail: promocja@adm.pcz.czest.pl

Zastrzega się prawo do skracania
i opracowywania artykułów
oraz zmiany tytułów

Nakład 1000 egz.

Druk: „QUICK-DRUK” s.c. Dariusz
i Marek Mroczkowsy, ul. Łąkowa 11,
90-562 Łódź

Politechnika Częstochowska w żałobie

Mówi się, że człowiek umiera trzy razy. Pierwszy raz, gdy odchodzi, drugi - gdy umierają ludzie, którzy go znali. I trzeci raz - gdy umiera pamięć o nim. Ale pamięć o Ofiarach tej katastrofy nigdy nie zginie - mówiła JM Rektor Maria Nowicka-Skowron na nadzwyczajnym posiedzeniu Senatu Uczelni zwołanym w związku z tragiczną śmiercią Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego, Jego Żony Marii i członków polskiej delegacji pod Smoleńskiem.

10 kwietnia br. zostaliśmy wstrząśnięci informacją o katastrofie rządowego samolotu lecącego na obchody 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

Spółeczność Politechniki Częstochowskiej pogrzeżała się w żałobie. Strona internetowa Uczelni została przyciemniona, a logo Uczelni ozdobione czarną wstążką. W dniach 10 i 11 kwietnia na naszej Uczelni ogłoszono godziny rektorskie. 12 kwietnia w kościele akademickim odbyła się msza święta od pracowników Uczelni w intencji zmarłych. 14 kwietnia Senat Politechniki Częstochowskiej zebrał się w Klubie Politechnik na nadzwyczajnym posiedzeniu. Oprócz pracowników i studentów Uczelni uczestniczyło w nim wielu znamienitych gości, m.in. arcybiskup częstochowski ks. dr Stanisław Nowak, p.o. prezydenta Częstochowy Piotr Kurpios oraz parlamentarzyści: Halina Rozpondek, Jadwiga Wiśniewska, Krzysztof Matyjaszczyk, Izabela Leszczyna oraz Grzegorz Sztolcman.

Podczas posiedzenia Senat Politechniki Częstochowskiej podjął uchwałę o następującej treści:

**Uchwała nr 173/2009/2010
Senatu Politechniki Częstochowskiej
z dnia 14 kwietnia 2010 roku
w sprawie: tragicznej śmierci Pana Prezydenta
Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego,
Jego Małżonki Marii oraz pozostałych członków
polskiej delegacji pod Smoleńskiem
w dniu 10 kwietnia 2010 roku**

W imieniu całej społeczności akademickiej Politechniki Częstochowskiej wyrażamy głęboki żal i smutek z powodu tragedii polskiej delegacji, która pod przewodnictwem Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego udała się na uroczystości 70. rocznicy zbrodni katyńskiej.

Spółeczność akademicka wyraża głęboki żal, składając wraz z całym narodem polskim hołd Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej Lechowi Kaczyńskiemu, Jego Małżonce Marii oraz pozostałym ofiarom katastrofy.

Ta tragedia dotknęła także nas.

W tych ciężkich chwilach składamy także najszersze kondolencje Rodzinom wszystkich ofiar katastrofy.

Uchwała została podjęta jednomyślnie.

Nadzwyczajne posiedzenie Senatu Uczelni

W swoim przemówieniu Rektor PCz Maria Nowicka-Skowron mówiła, że Katyń to dla Polaków miejsce szczególne - Golgota Wschodu - okupione krwią polskich żołnierzy. Od 10 kwietnia 2010 r. także miejsce śmierci 96 osób, w tym Pana Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego i Jego Małżonki Marii, przedstawicieli najwyższych władz państwowych, kościelnych, wojskowych oraz Rodzin Katyńskich.

Rektor podkreśliła, że karty polskiej historii są poza ludzką wyobraźnią i Katyń nabiera kolejnego, tragicznego znaczenia.

Śmierć tak wielu znamienitych osób to rozpacz i ogromny ból - podkreślała w przemówieniu. - Wielu z tych ludzi znaleźliśmy osobiście i gościliśmy w murach naszej Uczelni.

7 lipca 2009 r. - prof. dr hab. inż. Bogdan Posiadala z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki odbiera akt nominacji profesorskiej z rąk Prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego

Gościł u nas Pan Prezydent RP Lech Kaczyński jeszcze jako kandydat na najwyższy urząd w państwie. Później w Belwederze wręczał nominacje profesorskie pracownikom naukowym Politechniki Częstochow-

skiej. Od Pana Prezydenta Lecha Kaczyńskiego otrzymaliśmy jesienią ubiegłego roku list gratulacyjny z okazji obchodów 60-lecia naszej Uczelni.

Listy gratulacyjne z okazji inauguracji odbywających się w Politechnice Częstochowskiej otrzymywaliśmy od Pana Posła Macieja Płażyńskiego. Natomiast na inauguracje odbywające się w Zamiejscowym Ośrodku Wydziału Zarządzania w Będzinie wielokrotnie nasze zaproszenie przyjmował Pan Poseł Grzegorz Dolniak.

Dokładnie miesiąc temu, to jest 11 marca, odwiedził nasz Wydział Zarządzania Wicemarszałek Sejmu Pan Jerzy Szmajdziński.

Rektor poinformowała także zebranych, że do naszej Uczelni wpłynęło wiele listów kondolencyjnych od władz zagranicznych uczelni wyższych. Kondolencje przesłali nam m.in.:

- rektor V. Telicher z Moskiewskiego Narodowego Instytutu Budownictwa,
- prof. Siergiej Jevtiukov, prof. Fanila Gajanov, prof. Władysław Bołotnyj z Uniwersytetu Architektury i Budownictwa w Petersburgu,
- rektor Nikolay Pustovoy z Nowosybirskiego Uniwersytetu Technicznego,
- dr Dimitr Kobzov z Państwowego Uniwersytetu w Bracku,
- rektor J.J. Bobalo z Politechniki Lwowskiej,
- prof. Geli Otariowicz Kipiani z Uniwersytetu Technicznego w Tbilisi,
- prof. Janet Fredericks - dziekan z Northeastern Illinois University w Chicago,
- prof. Paul Trescott z Southern Illinois University w Carbondale,
- dziekan Wokorokos oraz prof. Michal Kolcun z Wydziału Elektrotechniki i Informatyki Uniwersytetu Technicznego w Koszycach,
- prof. Qi Chenzghi oraz dr Wang We z Uniwersytetu Architektury i Budownictwa w Pekinie,
- prof. Ulrich Schneider z Technicznego Uniwersytetu w Wiedniu,
- prof. Edmundas Zawadzkas z Wilna,
- prof. Richard Schilling z Reutlingen.

Spółeczność akademicka Politechniki Częstochowskiej, by wyrazić swój żal i ból z powodu tej niepowetowanej straty dla narodu polskiego, uczestniczyła w obchodach żałoby narodowej, współorganizując także Akademicki Marsz Pamięci. Odbył się on 15 kwietnia br., a jego uczestnikami byli rektorzy częstochowskich uczelni, pracownicy i studenci. Wyruszyli oni spod Auli Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej i przeszli al. Armii Krajowej, al. Kościuszki, al. NMP aż pod częstochowski ratusz. Tu uczestnicy Marszu złożyli kwiaty i zapalili znicze.

Pracownicy i studenci naszej Uczelni uczestniczyli w uroczystościach pogrzebowych pary prezydenckiej i członków delegacji w Krakowie, w Warszawie i innych miastach.

W dniu 20 kwietnia 2010 roku odbył się w Częstochowie pogrzeb Rzecznika Praw Obywatelskich Janusza Kochanowskiego - absolwenta II LO im. R. Traugutta. Uroczystości pogrzebowe, w których licznie uczestniczyły władze naszej Uczelni i całego środowiska akademickiego, rozpoczęły się mszą w Kaplicy Matki Bożej na Jasnej Górze. To wyjątkowa sytuacja, bo pogrzeby osób świeckich na Jasnej Górze odbywają się bardzo rzadko. Przewodził jej metropolita częstochowski abp Stanisław Nowak. Pogrzeb w wojskowej asyście honorowej komandosów z Lublińca i przy wtórze wojskowej orkiestry 1. Śląskiej Brygady Obrony Powietrznej z Bytomia odbył się na cmentarzu Kule. Ciało Rzecznika Praw Obywatelskich Janusza Kochanowskiego – zgodnie z jego wolą – spoczęło w rodzinnym grobowcu.

SUKCES WYDZIAŁU INŻYNIERII I OCHRONY ŚRODOWISKA – 80 MLN ZŁ NA INNOWACYJNE BADANIA W ENERGETYCE

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na podstawie rekomendacji przedstawionych przez zespół ekspertów do spraw oceny ofert na wykonanie zadań badawczych w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych **Zaawansowane technologie pozyskiwania energii** podjął decyzję ogłoszoną 5 stycznia 2010 roku o finansowaniu czterech zadań badawczych.

Numer zadania badawczego	Tytuł zadania badawczego	Nr Oferty OSF	Oferent (Lider konsorcjum naukowo-przemysłowego)
1	Opracowanie technologii dla wysoko sprawnych „zero-emisyjnych” bloków węglowych zintegrowanych z wychwytem CO ₂ ze spalin	67484	Politechnika Śląska, Wydział Inżynierii Środowiska
2	Opracowanie technologii spalania tlenowego dla kotłów pyłowych i fluidalnych zintegrowanych z wychwytem CO ₂	66420	Politechnika Częstochowska, Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska
3	Opracowanie technologii zgazowania węgla dla wysoko efektywnej produkcji paliw i energii elektrycznej	77008	Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica, Wydział Energetyki i Paliw, Wydział Górnicztwa i Geoinżynierii, Wydział Zarządzania
4	Opracowanie zintegrowanych technologii wytwarzania paliw z biomasy, odpadów rolniczych i innych	65786	Instytut Maszyn Przepływowych im. Roberta Szwalskiego PAN

Jednym z nich zostało zadanie nr 2 **„Opracowanie technologii spalania tlenowego dla kotłów pyłowych i fluidalnych zintegrowanych z wychwytem CO₂”**, zgłoszone przez Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska naszej Uczelni. Jednocześnie Wydział bierze znaczący udział w realizacji zadań nr 1 i 3.

Jak do tego doszło?

Komisja Europejska w komunikacie z 10 stycznia 2007 roku ogłosiła Strategię 3x20, która zakłada, że do 2020 roku w łącznym bilansie UE w odniesieniu do 1990 roku należy:

- poprawić efektywność energetyczną o 20%,
- zwiększyć udział energii odnawialnej do 20%,
- zredukować emisję CO₂ o 20%.

Biorąc powyższe pod uwagę, minister nauki i szkolnictwa wyższego 30 października 2008 roku ogłosił ustanowienie Krajowego Programu Badań Naukowych i Prac Rozwojowych określającego priorytetowe obszary badawcze.

Jednym z nich został obszar **Energia i Infrastruktura**. Zwrócono w nim uwagę na konieczność generowania projektów badawczych, które wniosą wartość dodaną w zwiększaniu bezpieczeństwa energetycznego kraju, między innymi poprzez rozwój „czystych” technologii węglowych, oraz stosowaniu paliw i układów nowej generacji. Podstawowym celem programu strategicznego w omawianym obszarze jest realizacja w Polsce strategii nowej polityki energetycznej Unii Europejskiej, której głównymi zadaniami są: zredukowanie emisji dwutlenku węgla z technologii energetycznych, zwiększenie efektywności tych technologii oraz zwiększenie udziału energii odnawialnej w wytwarzaniu paliw i energii.

Idąc dalej, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju ogłosiło konkurs w ramach strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych **„Zaawansowane technologie pozyskiwania energii”**. Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej przystąpił do konkursu i we wrześniu 2009 r. złożył, liczącą ponad 700 stron, ofertę na wykonanie zadania nr 2 **„Opracowanie technologii spalania tlenowego dla kotłów pyłowych i fluidalnych zintegrowanych z wychwytem CO₂”**, podejmując się koordynacji tego zadania.

Zakładane cele do osiągnięcia

Realizując zadanie, wnioskodawca założył osiągnięcie następujących celów:

- wyбір oraz opracowanie optymalnych wytycznych procesowych i projektowych dla układów spalania węgla w tlenie (tzw. oxy-spalania), stanowiących podstawę do budowy w Polsce instalacji demonstracyjnych,
- stworzenie konkurencyjnego na rynku międzynarodowym banku wiedzy naukowej i procesowej oraz budowa krajowego know-how w zakresie technologii oxy-spalania węgla,
- przygotowanie kadry naukowo-inżynierskiej oraz zaplecza badawczego dla wsparcia sektora przemysłowego na etapie projektowania, realizacji inwestycji oraz eksploatacji komercyjnych instalacji wykorzystujących procesy oxy-spalania.

W celu realizacji niniejszego zadania badawczego, którego budżet wynosi 80 mln zł, zostało zawiązane konsorcjum, którego członkami zostali: Politechnika Częstochowska, Politechnika Wrocławska, Politechnika Śląska, Instytut Chemicznej Przeróbki Węgla, Instytut Energetyki Jednostka Badawczo-Rozwojowa, Południowy Koncern Energetyczny S.A., PGE Elektrownia Turów S.A., Foster Wheeler Energia Polska Sp. z o.o., EUROL Innovative Technology Solutions Sp. z o.o. Politechnika Częstochowska pełni rolę koordynatora projektu, natomiast prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak jest kierownikiem projektu. W projekcie obok Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska z Politechniki Częstochowskiej biorą udział Katedra Kotłów i Termodynamiki oraz Instytut Maszyn Ciepłych z Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, a także Katedra Pieców Przemysłowych i Ochrony Środowiska z Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej.

Konsorcjum projektu

Jak realizowany jest projekt?

Ze względu na kompleksowy charakter zadania badawczego projekt został podzielony na kilka modułów, z których każdy stanowi odrębne podzadanie badawcze i jednocześnie kolejny etap projektu. Zakresy badań w modułach przedstawiają się następująco:

Moduł 1 - *Badania kinetyki i mechanizmu oxy-spalania węgla*

Celem badania jest uzyskanie podstawowych danych kinetyki i mechanizmu spalania w środowisku tlenowego spalania i współspalania w warunkach ciśnienia atmosferycznego i podwyższonego.

Moduł 2 - *Badania technologiczne operacji i procesów jednostkowych*

Przeprowadzenie eksperymentalnych badań technologicznych w skali wielkolaboratoryjnej i półtechnicznej pozwoli na określenie zakresu paramentów procesowych dla badań oxy-spalania w instalacjach pilotowych.

Moduł 3 - *Badania technologiczne oxy-spalania w skali pilotowej*

Badania nad optymalizacją parametrów oxy-spalania węgla w skali pilotowej polegające na:

- zademonstrowaniu procesu fluidalnego oxy-spalania w skali pilotowej w jednostce CFB (cyrkulacyjna warstwa fluidalna) o mocy 0,1 MW_t,
 - zademonstrowaniu procesu ciśnieniowego oxy-spalania w skali pilotowej w jednostce o mocy 0,2 MW_t,
 - zademonstrowaniu procesu oxy-spalania w skali pilotowej w jednostce kotła pyłowego o mocy 0,5 MW_t,
- pozwolą na zweryfikowanie kinetycznych i termodynamicznych modeli procesu oxy-spalania węgla oraz opracowanie założeń badawczo-rozwojowych dla instalacji demonstracyjnej CFB i PC.

Moduł 4 - *Badania usuwania CO₂ ze strumienia gazów*

- zdefiniowanie parametrów i własności spalin przed wejściem do zespołu CCS (Carbon Capture and Storage),
- badanie i optymalizacja procesu membranowego usuwania CO₂, mające na celu w szczególności wytwarzanie strumienia CO₂ o wysokiej jakości,
- badanie i optymalizacja procesu wychwytywania CO₂ przy zastosowaniu zaproponowanego przez PCz innowacyjnego rozwiązania opartego na adsorpcji fizykochemicznej.

Moduł 5 - *Produkcja tlenu na potrzeby oxy-spalania węgla*

- kompleksowe opracowanie rekomendacji i rozwiązań technicznych instalacji rozdziału powietrza do wykorzystania w procesach oxy-spalania węgla o różnych wydajnościach i przy różnych zawartościach tlenu w mieszaninie gazów,
- opracowanie koncepcji oraz projektu technicznego pilotowej instalacji rozdziału powietrza,

- budowa pilotowej instalacji zasilania tlenem,
- opracowanie założeń projektowych dla wykonania w kraju demonstracyjnej instalacji oxy-spalania węgla,
- opracowanie wytycznych technologicznych do wykonania doświadczalnej instalacji do wytwarzania tlenu z użyciem gęstych membran perowskitowych na potrzeby procesu oxy-spalania węgla.

Moduł 6 - *Symulacje numeryczne oraz analizy systemowe oxy-spalania*

Analizie poddane będą główne aspekty nadkrytycznych bloków energetycznych pracujących w warunkach spalania w tlenie dla zastosowań związanych z wprowadzeniem nowych kotłów i modernizacją jednostek istniejących. Przeprowadzone zostaną analizy i oceny termodynamiczne, ekologiczne i ekonomiczne.

Moduł 7 - *Wstępna analiza wykonalności instalacji demonstracyjnej*

- opracowanie środowiska VR (wirtualne modelowanie),
- wirtualizacja obiektu demonstracyjnego 30 MW,
- studium przypadków oxy-spalania dla wybranych bloków energetycznych z kotłem fluidalnym i pyłowym.

W projekcie obok uczelni i instytutów badawczych uczestniczą wiodące koncerny energetyczne: Polska Grupa Energetyczna, Południowy Koncern Energetyczny i Foster Wheeler Energia Polska. Firmy te zadeklarowały współfinansowanie projektu, co zresztą stanowiło warunek przystąpienia ich do konkursu. Dla PGE S.A i PKE S.A przygotowano dwa odrębne zadania: studia przypadków oxy-spalania dla wybranych bloków energetycznych z kotłem fluidalnym i pyłowym.

Wychwytywanie i składowanie CO₂ - studium przypadku PGE - Elektrownia Turów

Studium lokalizacji instalacji CCS w ramach studium wykonalności nowego bloku energetycznego na terenie PGE Elektrownia Turów S.A. Wytypowanie potencjalnych miejsc podziemnego składowania CO₂ z nowego bloku. Określenie uwarunkowań związanych z wyprowadzeniem CO₂ do wytypowanych miejsc składowania.

Bloki energetyczne w PGE Elektrownia Turów S.A.

Wychwytywanie i składowanie CO₂ - studium przypadku PKE - Elektrownia Łagisza

Planuje się wybudowanie mobilnej instalacji badawczej do usuwania CO₂ z gazów spalinowych, która ma możliwość rozdzielania rzeczywistych gazów spalinowych celem odseparowania CO₂.

Moduł 8 - Koordynacja i rozpowszechnianie wyników projektu

Koordynację projektu powierzono Politechnice Częstochowskiej, a rozpowszechnienie wyników projektu odbywać się będzie dla trzech kategorii odbiorców:

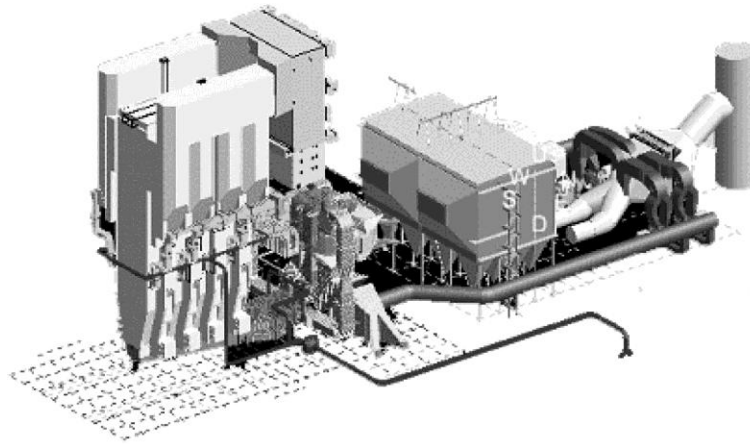
- pracownicy naukowcy
- przemysł
- społeczeństwo i politycy

Wymiar projektu

Strategiczny plan rozwoju technologii energetycznych (SET-Plan) ma na celu przyspieszenie wprowadzenia na rynek wysoko sprawnych technologii energetycznych charakteryzujących się niską emisją dwutlenku węgla. Głównym globalnym celem SET-Planu jest przyspieszenie rozwoju i wdrażania czystych technologii węglowych. Plan przewiduje ilościową ocenę potencjalnego wkładu nowoczesnych bloków energetycznych o zerowej emisji w obniżeniu emisji CO₂ w UE.

Niniejszy projekt stanowi ambitne i nowatorskie przedsięwzięcie, które może w istotny sposób wpłynąć na rozwój czystych technologii węglowych, bloków zeroemisyjnych

oraz układów CCS czy stacji ASU. Korzystanie z wyników badań przez firmy energetyczne, inwestorów, banki i instytucje publiczne pozwoli na zmniejszenie ryzyka przy podejmowaniu strategicznych decyzji dotyczących nowych technologii energetycznych.

Widok 460 MWe bloku fluidalnego w PKE Elektrownia Łągisza S.A.

Projekt ma olbrzymie znaczenie dla środowiska naukowego Politechniki Częstochowskiej. Powierzenie Uczelni tak odpowiedzialnego zadania świadczy o wysokiej pozycji i dokonaniach zespołów naukowych naszej Uczelni zajmujących się tematyką czystych technologii spalania. Ponadto w projekcie zaangażowanych będzie ponad 20 doktorantów, dla których projekt będzie wyjątkową szansą realizacji prac doktorskich z niespotykanym do tej

pory wymiarem finansowym. Wymiernym efektem dla adiunktów będzie również kilka prac habilitacyjnych realizowanych w ramach projektu.

prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak
działek Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska

PROGRAM
REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

KOLEJNE MILIONY NA INWESTYCJE W RAMACH PROJEKTÓW UNIJNYCH

Ostatnie kilkanaście miesięcy to okres kolejnych sukcesów naszej Uczelni w batalii o środki unijne. Na wstępie należy wyjaśnić, że szczególne miejsce w Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013 zajmują działania umożliwiające finansowanie inwestycji w infrastrukturę szkół wyższych. Możliwość pozyskiwania środków unijnych stwarza między innymi Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego (RPO WSL) – największy jak dotychczas program rozwoju regionu finansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Właściwie konkursy w ramach

RPO WSL pozostały dla naszej Uczelni głównym źródłem pozyskiwania funduszy strukturalnych na inwestycje. Bo w większości środków na duże inwestycje w szkołach wyższych zostało zakontraktowanych w trybie pozakonkursowym dla tzw. projektów indywidualnych. Miało to miejsce na początku okresu programowania 2007-2013. Dopiero w 2009 r. uruchomiono pierwsze konkursy w ramach RPO WSL dla działania 8.1 'Infrastruktura szkolnictwa wyższego'. Można śmiało powiedzieć, że udało nam się w pełni wykorzystać szansę, jaką oferuje ten Program.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego (RPO WSL) na lata 2007-2013

Główny instrument rozwoju, jakim dysponuje Zarząd Województwa Śląskiego w latach 2007-2013. RPO WSL jest współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach polityki spójności Unii Europejskiej i jest jednym z ponad 20 programów operacyjnych składających się na system wdrażania Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO).

Wkład finansowy Unii Europejskiej w realizację RPO WSL wynosi 1 713 mln EUR, po dodaniu publicznych środków krajowych oraz środków prywatnych szacunkowa całkowita kwota na realizację Programu wynosi ponad 2 358 mln EUR, co czyni z RPO WSL drugi największy program regionalny w Polsce - po RPO mazowieckim - pod względem alokacji finansowej.

Jedną z osi priorytetowych jest 'Infrastruktura edukacyjna', w ramach której wyodrębniono poddziałanie 8.1 'Infrastruktura szkolnictwa wyższego'. Projekty w ramach tego działania mają służyć poprawie warunków kształcenia na poziomie wyższym poprzez wsparcie inwestycji podnoszących jakość obiektów dydaktycznych, ich wyposażenie oraz zagospodarowanie otoczenia. Realizacja projektów ma przyczynić się do wykreowania społeczeństwa opartego na wiedzy i stworzenia konkurencyjnej gospodarki regionalnej.

Alokacja finansowa ogółem na działanie 8.1 'Infrastruktura szkolnictwa wyższego' wynosi 64 520 547 mln EUR, przy czym na tryb konkursowy zarezerwowano 38,74 mln EUR.

W grudniu 2009 r. i w marcu 2010 r. Politechnika Częstochowska zawarła umowy o dofinansowanie dwóch projektów w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego:

1. „Zintegrowany system informatyczny zarządzania Politechniką Częstochowską”, wartość całkowita 3 946 698,95 zł.
2. „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej - etap II”, wartość całkowita 8 781 716,51 zł.

Jednocześnie, w lutym br. przekazane zostały środki dotacji w trzecim projekcie RPO pn. „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap I”. Projekt ten został pomyślnie zakończony i rozliczony (wartość całkowita: 3 993 644,02 zł). Wartość budżetów wszystkich trzech projektów to kwota **16 722 059,48 zł**, przy czym współfinansowanie ze strony RPO wynosi 85% kosztów kwalifikowanych. Obydwa projekty dotyczące modernizacji infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej, zarówno etap I, jak i etap II, **zajęły 2 pozycję na listach rankingowych**. Z kolei projekt dotyczący wdrożenia systemu informatycznego w PCz uplasował się na siódmym miejscu na liście liczącej w sumie 37 projektów (lista wniosków pozytywnie ocenionych). W ten sposób komisje oceny projektów podkreśliły, jak ważne są projekty Politechniki Częstochowskiej z punktu widzenia rozwoju szkolnictwa wyższego w województwie śląskim. Można uznać, że w pełni wykorzystaliśmy szansę, jaką daje największy w historii regionu Program Rozwoju Województwa Śląskiego. Podkreślone zostały miejsce i rola Politechniki Częstochowskiej w strategii rozwoju województwa śląskiego, a szczególnym tego wyrazem jest bardzo wysoka pozycja naszych projektów na listach rankingowych.

Wszystkie trzy projekty mają charakter inwestycji ogólnouczelnianych i dotyczą każdej jednostki wydziałowej. Pierwszy wygrany projekt pn. „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej - etap I” został zgłoszony na konkurs w marcu 2009 r. Został on już zakończony, pomyślnie przeszedł kontrolę Urzędu Marszałkowskiego i weryfikację końcowego wniosku o płatność. Dzięki refundacji kosztów poniesionych w latach 2007-2009 Uczelnia otrzymała końcową transzę dotacji, a wydziałom pozostawiono środki do dyspozycji na rzecz kolejnych inwestycji. Największym beneficjentem projektu jest Wydział Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej, któremu zrefundowano wydatki w wysokości 1 640 028,16 zł. Przypomnieć należy, że specyfika tzw. konkursu specjalnego wymagała aplikowania o dofinansowanie przedsięwzięć już zrealizowanych i tworzenia budżetu projektów w oparciu o koszty poniesione w latach 2007-2009. W tym okresie największe koszty pokryte z dotacji dydaktycznej poniesiono na inwestycje właśnie na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej. Główną pozycję w budżecie projektu stanowił remont auli AMF. W wyniku realizacji projektu udało się osiągnąć następujące efekty:

- 21 wyremontowanych sal dydaktycznych,
- 27 wyremontowanych laboratoriów dydaktycznych,
- 260 szt. zakupionych urządzeń dydaktycznych i pomocy naukowych,
- 150 szt. zakupionych zestawów komputerowych.

Drugi etap modernizacji infrastruktury dydaktycznej Uczelni znalazł wyraz w kolejnym projekcie RPO, którego koncepcja została zaplanowana już w oparciu o konkretne

potrzeby zgłaszane przez poszczególne wydziały (projekt zgłoszony na konkurs w maju 2009 r.). Projekt pn. „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap II” obejmuje swym zakresem przede wszystkim zakup wyposażenia do pracowni, laboratoriów i sal dydaktycznych. Dużo mniejszą część budżetu stanowią remonty tych pomieszczeń dydaktycznych. Zakładane główne efekty projektu to:

- 8 wyremontowanych laboratoriów dydaktycznych
- 441 szt. zakupionego wyposażenia
- 638 szt. zakupionych urządzeń dydaktycznych i pomocy naukowych
- 258 szt. zakupionych zestawów komputerowych

Wyremontowana aula AMF na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej – główna pozycja budżetu projektu „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap I”

Wyremontowane pomieszczenia w budynku głównym Wydziału Zarządzania w ramach projektu „Modernizacja infrastruktury dydaktycznej Politechniki Częstochowskiej – etap I”

Dwa powyższe projekty zostały przygotowane dla wydziałów przez Centrum Współpracy Międzynarodowej we współpracy z Sekcją Projektów i Nadzoru Budowlanego oraz z pracownikami oddelegowanymi przez dziekanów.

Ostatni projekt pn. „Zintegrowany system informatyczny zarządzania Politechniką Częstochowską” (także zgłoszony na konkurs w maju 2009 r.) jest kluczowy z punktu widzenia usprawnienia funkcjonowania administracji Uczelni. Koncepcja projektu została opracowana przez Dział Informatyzacji Administracji. Głównym przedmiotem projektu jest wdrożenie systemu informatycznego zarządzania Uczelnią. Docelowo ma to być zintegrowany i jednolity system oprogramowania i przepływu informacji w zakresie m.in. organi-

zacji pracy, bazy danych ogólnych oraz spraw kadrowych, placowych i finansowych, którym będą objęte wszystkie jednostki wydziałowe.

Powyższe sukcesy świadczą o tym, że wiemy, jak zdobywać unijne środki i jesteśmy pod tym względem liderem w regionie. Nie należy jednak zapominać, że równie istotne jest poprawne i efektywne wdrażanie projektów. Wytyczne i procedury unijne w tym zakresie, niezwykle skomplikowane i sformalizowane, stanowią duże wyzwanie dla pracowników Uczelni oddelegowanych do zespołów projektowych. W tym miejscu należy zaznaczyć profesjonalizm personelu (dotychczas żadne działania Uczelni nie zostały zakwestionowane przez instytucje nadzorujące) i podziękować wszystkim pracownikom zaangażowanym w realizację projektów unijnych.

Podsumowując, warto również podkreślić, że inwestycje w twardą infrastrukturę Uczelni, choć najbardziej pożądane, nie są jedynym celem działań na rzecz rozwoju poprzez wykorzystanie funduszy strukturalnych. Przypomnieć należy, że aktualnie w Uczelni jest realizowanych szereg projektów o charakterze „miękkim”, które dotyczą także inwestycji, ale już w potencjał intelektualny o charakterze badawczym i dydaktycznym. Trudno wymienić i opisać w tym miejscu wszystkie kilkanaście projektów o charakterze ogólnouczelnianym i tych realizowanych przez jednostki wydziałowe. Ostatnim znaczącym projektem o charakterze ogólnouczel-

nianym, na który udało się pozyskać ponad **9 644 177,66** zł dofinansowania, jest projekt pn. „Zwiększenie liczby absolwentów Politechniki Częstochowskiej na kierunkach technicznych, przyrodniczych i matematycznych” w ramach PO Kapitał Ludzki. Aktualnie w trakcie oceny są kolejne 4 podobne projekty mające na celu wsparcie kierunków zamawianych na czterech wydziałach PCz. W marcu 2010 r. na konkurs w ramach działania 4.1.2 PO KL ‘Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy’ projekty złożyły następujące jednostki: Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska, Wydział Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki, Wydział Elektryczny.

Równocześnie trwają prace nad dwoma nowymi projektami na konkurs w ramach działania 4.1.1 PO Kapitał Ludzki ‘Wzmocnienie potencjału dydaktycznego uczelni’, który jest organizowany przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pozostaje mieć nadzieję, że wszystkie z tych projektów otrzymają dofinansowanie i przyczynią się w jak największym stopniu do rozwoju potencjału dydaktycznego naszej Uczelni.

dr Marcin Kozak
Centrum Współpracy Międzynarodowej

Urodziny profesora Bogdana Skalmierskiego

Z inicjatywy władz Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki w dniu 26 marca br. odbyła się uroczystość z okazji 80-lecia urodzin doktora honoris causa i wieloletniego pracownika naszej Uczelni profesora Bogdana Józefa Skalmierskiego - wielkiego uczonego, wychowawcy kilku pokoleń, autora prac naukowych, wielokrotnie odznaczanego.

Otwarcie uroczystości, od lewej: dziekan WIMiI Norbert Szczygiol, ks. dr abp Stanisław Nowak, prof. Bogdan Skalmierski z małżonką, rektor Maria Nowicka-Skowron

Wśród zaproszonych gości było wiele znakomych osób, w tym duchowni: ks. arcybiskup dr Stanisław Nowak i ks. Marek Bator z Duszpasterstwa Akademickiego, przedstawiciele świata nauki: z Politechniki Warszawskiej: prof. Andrzej Tylikowski, prof. Marek Pietrzakowski i prof. Stanisław Radkowski, z Politechniki Śląskiej: prof. Eugeniusz Świtoński, prof. Jerzy Świder, prof. Arkadiusz Mężyk, dr Andrzej Miądowicz i dr Maciej Tylikowski, z Uniwersytetu Śląskiego: dr Damian Bruckner i dr Marian Podhorodyński, z Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyń-

skiego prof. Lesław Socha, z Politechniki Łódzkiej prof. Tomasz Kapitaniak oraz przedstawiciel świata biznesu: mgr inż. Włodzimierz Chwalba - prezes częstochowskiej firmy Metal - Union. Nie zabrakło oczywiście przedstawicieli władz Uczelni: JM Rektor Politechniki Częstochowskiej Marii Nowickiej-Skowron, prorektorów: Zygmunta Nitkiewicza, Jerzego Szkutnika, Jacka Przybylskiego, dziekanów wydziałów: Elektrycznego - Andrzeja Ruska i Budownictwa - Jarosława Rajczyka oraz władz dziekańskich Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki: dziekana Norberta Szczygiola i prodziekanów: Zbigniewa Domańskiego i Bogdana Posiadały oraz wielu zacnych profesorów naszej Uczelni, m.in. byłego rektora Janusza Szopy, prof. Leopolda Jeziorzkiego, prof. Leszka Rutkowskiego, prof. Ryszarda Parkitnego, prof. Lecha Tomskiego, prof. Karola Cupiała, prof. Bohdana Mochnackiego i wielu innych przyjaciół Profesora.

Na urodziny prof. Bogdana Skalmierskiego przybyli liczni goście

Profesor zw. dr hab. inż. Bogdan Józef Skalmierski, dr h.c. Politechniki Częstochowskiej, urodził się 19 marca 1930 roku w Warszawie. Działalność naukową rozpoczął w 1954 roku po uzyskaniu dyplomu inżyniera jako pomocniczy pracownik nauki w Katedrze Mechaniki Technicznej Politechniki Śląskiej. Następnie w 1956 r. otrzymał dyplom stopnia II na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach i uzyskał tytuł inżyniera magistra mechaniki.

Pamiątkowe zdjęcie uczestników spotkania.

Prof. Bogdan Skalmierski stoi w środku z małżonką. Po jego lewej stronie: prof. Lech Tomski, ks. dr Stanisław Nowak i dziekan Norbert Szczygiol, a po prawej: prodziekan Bogdan Posiadala, ks. Marek Bator z Duszpasterstwa Akademickiego oraz mgr inż. Włodzimierz Chwalba - prezes firmy Metal-Union

Stopień naukowy doktora nauk technicznych nadała mu w 1961 roku Rada Wydziału Mechanicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach na podstawie złożonych egzaminów oraz pracy pt. „Problemy wytrzymałościowe kół pędnych”. Na tym Wydziale uzyskał również stopień naukowy docenta. Jako rozprawę habilitacyjną przedstawił pracę pt. „Problemy statyki i dynamiki powłok walcowych uźebrowanych”. Po zamknięciu przewodu habilitacyjnego otrzymał tytuł naukowy docenta zatwierdzony pismem Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego z dnia 7 listopada 1964 roku, a następnie, pismem Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 1964 roku, powołany został na stanowisko docenta etatowego w Katedrze Mechaniki Technicznej na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach.

Od 1 lipca 1968 roku przeniesiony został na stanowisko docenta etatowego w Katedrze Teorii Regulacji teje politechniki, gdzie zorganizował od podstaw pracę naukową i dydaktyczną jako kierownik Zakładu Dynamiki Układów Mechanicznych powołanego do życia 16 maja 1966 roku. Po utworzeniu Katedry Dynamiki Układów Mechanicznych na Wydziale Automatyki Politechniki Śląskiej, w miejsce Zakładu o tej samej nazwie, został od dnia 1 grudnia 1967 jej kierownikiem. Po reorganizacji Politechniki Śląskiej został przeniesiony służbowo do Katedry Informatyki Wydziału Automatyki Politechniki Śląskiej pismem Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 czerwca 1969 r., gdzie pełnił funkcję p.o. kierownika Zespołu Dynamiki Układów Mechanicznych. Następnie w 1971 roku przeniesiony został wraz z zespołem do Instytutu Konstrukcji i Technologii Urządzeń Automatyki i Informatyki. W 1972 roku pismem z dnia 6 października Przewodniczącego Rady Państwa został mianowany profesorem nadzwyczajnym. W 1974 roku zor-

ganizował Instytut Mechaniki Teoretycznej, a po jego powstaniu został mianowany jego dyrektorem. Funkcję tę pełnił do 1986 r., tj. do czasu przejścia do Politechniki Częstochowskiej, gdzie z dniem 1.10.1986 roku został mianowany na stanowisko wicedyrektora Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn Politechniki Częstochowskiej. Funkcję tę pełnił do przejścia na emeryturę w 2000 roku.

Obok pracy na Politechnice Śląskiej 15 listopada 1960 roku podjął pracę dodatkową w Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut” w Gliwicach na stanowisku starszego projektanta w wymiarze 1/2 etatu w dziale walcowniczym. Pracę tę przerwał w lutym 1962 roku w celu dokończenia pracy habilitacyjnej. Podjął ją na powrót w tym samym biurze i na tym samym stanowisku od 16 października 1963 roku i pracował do 30 listopada 1964 roku. Od 1 stycznia 1965 roku był konsultantem w zakresie dynamiki układów mechanicznych w Biurze Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut” w Gliwicach. Funkcję tę pełnił przez szereg lat.

Od 1 października 1967 roku do czerwca 1968 roku współpracował z Filią Uniwersytetu Jagiellońskiego w Katowicach. Po utworzeniu Uniwersytetu Śląskiego współpraca ta trwała do 1979 roku. Prowadził tam w latach 1973-1974 Zakład Mechaniki Teoretycznej w Instytucie Matematyki, pracując w wymiarze 1/2 etatu.

Dostojny Jubilat wraz z zaproszonymi gośćmi przed budynkiem Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki

W pierwszym okresie pracy zawodowej, obok zajęć dydaktycznych z zakresu mechaniki, wytrzymałości materiałów i hydrodynamiki, prowadził pracę własną nad problemami teorii sprężystości, a w szczególności teorii powłok i prętów. W latach 1955-1960 odbywał studia nad rozprawą doktorską. Tematem pracy doktorskiej były problemy wytrzymałości kół pędnych kopalnianych maszyn wyciągowych. Otrzymane wyniki znalazły bezpośrednie zastosowanie przy projektowaniu nowoczesnych kół pędnych maszyn wyciągowych. Od 1962 r. pracował nad zagadnieniami powłok walcowych uźebrowanych. Opublikował wiele prac i wygłosił szereg referatów z tego zakresu. Jedną z prac przedłożoną na konkurs zorganizowany przez PTMTiS Oddziału w Gliwicach w 1961 roku została nagrodzona.

Uzyskane wyniki prac naukowych w latach 1960-1962 zostały w 1962 roku uogólnione oraz uzupełnione problemami dynamiki. W ten sposób powstała praca habilitacyjna pt. „Problemy statyki i dynamiki powłok walcowych uźebrowanych”. Praca była pomyślana tak, by mogła stać się podstawą

do opracowań metod obliczeń bębnow wielolinowych maszyn wyciągowych. Rozwiązania profesora publikowane i niepublikowane wykorzystywane były głównie przez przemysł hutniczy.

Reasumując, można stwierdzić, że zainteresowania naukowe prof. zw. dra hab. inż. Bogdana Skalmierskiego koncentrowały się na wielu problemach, z których należy wymienić następujące bloki tematyczne:

- zagadnienia wytrzymałości materiałów i teorii sprężystości (głównie teorii powłok - „Problemy statyki i dynamiki powłok walcowych uźebrowanych” - praca habilitacyjna, 1963),
- teoria drgań układów stochastycznych (książka „Stochastic Processes in Dynamics” napisana wspólnie z A. Tylikowskim i wydana przez PWN, Warszawa i Martinus Nijhoff Publishers, The Hague 1982),
- problemy stabilności stochastycznej (książka „Stabilność układów dynamicznych” - współautor A. Tylikowski, wydana przez PWN w 1974 r.),
- teoria przekroczeń (przedstawiona m.in. w książce „Mechanics and Strength of Materials” wydana w serii Studies in Applied Mechanics przez Elsevier i PWN w 1979 r.),
- nowe ujęcie teorii rachunku prawdopodobieństwa i procesów stochastycznych (prace wspólnie z D. Brucknerem i M. Podhorodźskim, m.in. „Ciągowe ujęcie teorii procesów stochastycznych” i „Ciągowe ujęcie teorii wektorów losowych i prawdopodobieństwa”, PRACE IPPT),
- zagadnienia wpływu wstępnych naprężeń w płytach rezonansowych instrumentów muzycznych na jakość ich brzmienia (książka pt. „Stan naprężenia płyt rezonansowych a jakość instrumentu, czyli tajemnica budowy skrzypiec”, PWN, Warszawa 1986),
- problemy kinematyki i dynamiki mechanizmów wyższych klas (prace: „Problemy wyznaczania trajektorii, prędkości i przyspieszeń w ruchu mechanizmów IV-klasy, Mechanika Teoretyczna i Stosowana 1991, 3-4, 29, „Dynamics Problems in Mechanisms of the Forth Class”, Studia Geotechnica et Mechanica 1992, XV, 3-4),
- problemy dynamiki maszyn roboczych, w szczególności dynamika ładunku przenoszonego za pomocą żurawia samojezdnego i drgania wysięgników teleskopowych.

Najważniejsze osiągnięcia profesora w działalności dydaktyczno-wychowawczej są następujące:

- prowadzenie na Wydziale Automatyki Politechniki Śląskiej wykładów z mechaniki i wytrzymałości materiałów, z dynamiki układów mechanicznych oraz teorii drgań,
- prowadzenie wykładów z mechaniki płynów na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej: w ramach współpracy z Uniwersytetem Śląskim oraz prowadzenie wykładów na tym Wydziale z mechaniki teoretycznej oraz teorii układów dynamicznych,
- prowadzenie systematycznych seminariów dla doktorantów w Politechnice Wrocławskiej we Wrocławiu (1976-1978). Wynikiem tej działalności dydaktycznej są skrypty i książki,
- kierowanie pracami magisterskimi zarówno studentów Wydziału Automatyki Politechniki Śląskiej, jak i studentów Uniwersytetu Śląskiego,
- w ramach kształcenia młodej kadry naukowo-dydaktycznej pod kierunkiem profesora zrealizowano i obroniono 12 przewodów doktorskich jego asystentów,

- spośród wychowanków profesora jest obecnie dwóch profesorów (prof. dr hab. inż. A. Tylikowski i prof. dr hab. inż. E. Czogała), jeden docent (doc. dr hab. inż. L. Socha) oraz jeden dr hab. - prof. w Politechnice Częstochowskiej (J. Szopa),

- profesor był recenzentem 44 prac doktorskich, 19 habilitacyjnych oraz 14 recenzji wniosków nominacyjnych do tytułu i stanowiska profesora.

Profesor Bogdan Skalmierski współpracował z wieloma instytucjami i stowarzyszeniami naukowymi, np.: Biurem Projektów Przemysłu Hutniczego „Biprohut” w Gliwicach, Głównym Urzędem Górniczym (GIG), Uniwersytetem Śląskim w Katowicach oraz jest lub był członkiem Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej - dwie kadencje był prezesem Towarzystwa 1988-1992, Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej PTEiS Oddział Gliwice, Polskiego Towarzystwa Matematycznego (PTM) Górnośląski Oddział w Katowicach, Komitetu Mechaniki PAN, GAMM-u, Towarzystwa Kultury Technicznej oraz Towarzystwa „UNIVERSITAS” - członek założyciel towarzystwa od 1989 roku. Profesor jest również członkiem Komitetów Redakcyjnych trzech czasopism krajowych: „Studia Geotechnica et Mechanica”, „Problemy Dynamiki Maszyn” oraz „Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej”. Brał udział w sesjach wielu konferencji, sympozjów oraz kongresów naukowych krajowych i zagranicznych.

Podsumowaniem prac profesora są książki (18 wraz ze wznowieniami) oraz opublikowanie jako autor lub współautor ponad 120 prac oraz 10 patentów, w tym jednego międzynarodowego. Prace były publikowane w PWN, Elsevier, Biuletynie PAN i w innych czasopismach krajowych i zagranicznych. Był także współautorem i kierownikiem 30 niepublikowanych prac badawczych realizowanych w przemyśle i placówkach badawczych.

Dowodem uznania w środowisku naukowym są liczne zaszczyty, jak między innymi: członkostwo Komitetu Mechaniki PAN, członkostwo rad redakcyjnych trzech czasopism naukowych. Profesor był ponadto prezesem Zarządu Głównego PTMTiS przez dwie kolejne kadencje (1988-1992), pełnił funkcję wiceprezesa PTMTiS (1992-1998), był członkiem Komitetu Badań Naukowych I i II kadencji, a także przewodniczącym Zespołu T-7 Mechaniki Budownictwa i Architektury w II kadencji KBN. Był członkiem Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów Naukowych w latach 1996-2002. Ponadto jest członkiem korespondentem Towarzystwa Naukowego Warszawskiego oraz członkiem rzeczywistym Akademii Inżynierskiej w Polsce.

Profesor B. Skalmierski uzyskał za swoją działalność wiele nagród, z których jako najbardziej prestiżowe można wymienić: wyróżnienie Nagrodą Premiera za wybitne osiągnięcia naukowe w 1997 r. oraz 7-krotne uzyskanie indywidualnych Nagród Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Edukacji Narodowej. Profesor posiada także odznaczenia: Złoty Krzyż Zasługi (1974 r.), Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski (1980 r.), Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski (1991 r.), Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski (1998 r.), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1992 r.).

prof. dr hab. inż. Bogdan Posiadala
dr inż. Piotr Boral
WIMiI

Wizyty przedstawicieli świata nauki i polityki na Wydziale Zarządzania

Wydział Zarządzania inicjuje oraz rozwija kontakty ze znanymi przedstawicielami świata nauki i polityki. W marcu 2009 r. naszą jednostkę odwiedził profesor Longin Pastusiak, wybitny amerykański politolog, marszałek Senatu V kadencji. Wygłosił wykład na temat *Wpływ wyborów prezydenckich w USA na politykę zagraniczną Polski i UE*. Miesiąc później gościliśmy profesora Ryszarda Bugaję, doradcę prezydenta RP, uczestnika obrad Okrągłego Stołu, posła na Sejm w latach 1989-1997. Podczas spotkania z pracownikami i studentami zajął się w aspektach makroekonomicznych problemem *Polska w cieniu kryzysu gospodarczego*. Kolejną ważną osobistością, którą gościliśmy w maju 2009 r., był profesor Jerzy Buzek, przewodniczący Parlamentu Europejskiego, premier Polski i poseł na Sejm w latach 1997-2001, poseł do Parlamentu Europejskiego od 2004 r. Profesor podjął próbę odpowiedzi na pytanie: *Czy czeka nas kolejna apokalipsa XXI wieku - brak prądu?* W ciągu kilku następnym miesięcy na Wydziale Zarządzania odbywały się ważne uroczystości i spotkania z udziałem przedstawicieli świata nauki i polityki. Były one inicjowane przez władze Uczelni. Do najważniejszych można zaliczyć:

- Konferencję Rektorów Akademickich Szkół Polskich, w której brali udział m.in.: prof. Barbara Kudrycka - minister nauki i szkolnictwa wyższego, prof. Zbigniew Marciniak - wiceminister edukacji narodowej, prof. Leszek Balcerowicz (czerwiec 2009),
- spotkanie Krystyny Szumilas, sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej z dyrektorami szkół (październik 2009),
- posiedzenie Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania PAN (listopad 2009),
- II inaugurację Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego, w której uczestniczyła Grażyna Henclewska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki (marzec 2010).

Ostatnio, 11 marca 2010 r., odbyło się spotkanie środowiska akademickiego z wicemarszałkiem Sejmu RP Jerzym Szmajdzińskim. Wygłoszony przez wicemarszałka wykład pt. *„Bezpieczeństwo Polski w Unii Europejskiej”* korespondował z jego doświadczeniami nabytymi w trakcie pełnienia funkcji ministra obrony narodowej. Nie przypuszczaliśmy wtedy, że będzie to nasze ostatnie spotkanie z wicemarszałkiem, który znalazł się wśród ofiar katastrofy samolotu w Smoleńsku 10 kwietnia 2010 r.

Jerzy Szmajdziński z wizytą na Wydziale Zarządzania

Wydział Zarządzania będzie kontynuował tradycję zapraszania na wykłady wybitnych przedstawicieli świata nauki i polityki. Stanowią oni ważne źródło wiedzy na temat funkcjonowania i rozwoju państwa oraz jego gospodarki. Wiedza ta ma istotne znaczenie w zarządzaniu podmiotami gospodarczymi. Serdecznie zapraszamy do udziału w tego typu spotkaniach.

dr hab. Arnold Pabian prof. PCZ
działek Wydziału Zarządzania

Profesor Leszek Rutkowski laureatem Programu TEAM

Profesor Leszek Rutkowski po raz kolejny (w latach 2008-2009 laureat subsydiów profesorskich) został laureatem Fundacji na rzecz Nauki Polskiej. Wniosek „Innovative intelligent data analysis and computational paradigms for industry and healthcare” znalazł się w czołówce listy rankingowej i jako jeden z dziewięciu projektów został rekomendowany w IV edycji Programu TEAM. Program TEAM jest realizowany w ramach Działania 1.2. „Wzmocnienie potencjału kadrowego nauki” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.

Celem programu jest zwiększenie zaangażowania młodych uczonych w prace badawcze realizowane w najlepszych zespołach i laboratoriach naukowych w Polsce

w dziedzinach bio, info, techno. Program był adresowany do liderów zespołów naukowych zamierzających zatrudnić w swych zespołach młodych uczonych: studentów (po ukończeniu 3 roku studiów), doktorantów lub młodych doktorów (do 4 lat po uzyskaniu stopnia naukowego). Warunkiem realizacji projektu jest rekrutacja studentów, doktorantów i młodych doktorów do pracy w zespole wyłącznie w drodze otwartego naboru prowadzonego w kraju i za granicą (procedury naboru podlegają szczególnej ocenie i kontroli).

Fundacja na rzecz Nauki Polskiej istnieje od 1991 r. i jest niezależną, samofinansującą się instytucją pozarządową typu *non profit*, która realizuje misję wspierania nauki. Jest największym w Polsce pozabudżetowym źródłem finansowania nauki.

Główne cele statutowe FNP to: wspieranie wybitnych naukowców i zespołów badawczych, działanie na rzecz transferu osiągnięć naukowych do praktyki gospodarczej, wspomaganie różnych inicjatyw inwestycyjnych służących nauce w Polsce. Fundacja coraz aktywniej angażuje się także we wspieranie międzynarodowej współpracy naukowej, w działania ułatwiające wymianę myśli naukowej oraz zwiększanie samodzielności naukowej młodego pokolenia uczonych.

Dzięki stypendiom powstanie na Politechnice Częstochowskiej zespół badawczy (jego członkowie zostaną wyłonieni w konkursie), który zajmie się tworzeniem nowych metod z rodziny inteligencji obliczeniowej (sieci neuronowych, logiki rozmytej czy algorytmów ewolucyjnych) oraz sztucz-

nej inteligencji do analizy danych i przetwarzania obrazów. Nowe metody zostaną zastosowane w diagnostyce medycznej i przemyśle.

Profesor Leszek Rutkowski, kierownik Katedry Inżynierii Komputerowej na Wydziale Inżynierii Mechanicznej i Informatyki PCz, jest autorem ponad 180 publikacji naukowych, w tym kilku książek wydanych w takich wydawnictwach, jak: Springer, Kluwer i PWN. Jest członkiem prestiżowych organizacji w Polsce i na świecie, m.in. członek korespondent PAN i Fellow IEEE.

mgr inż. Agnieszka Cpałka
WIMI

Zaawansowane Modelowanie Procesu Spalania Biomasy dla Produkcji Czystej Energii
Akronim: BIOMODELING

Numer Umowy: ERA-NET-BIOENERGY/02/2009

Modelowanie procesu spalania biomasy na Politechnice Częstochowskiej

Sukcesem dla Politechniki zakończył się konkurs zorganizowany w ramach ERA Net Bioenergy, platformy stymulującej rozwój europejskiej przestrzeni badawczej w obszarze bioenergii w ramach 7. Programu Ramowego. Na konkurs nadesłano 11 wniosków, z czego zrealizowane zostaną trzy, w tym projekt złożony pod kierownictwem prof. Wojciecha Nowaka, dziekana Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej. Pełen tytuł projektu brzmi: „Advanced Biomass Combustion Modelling for Clean Energy Production” („Zaawansowane Modelowanie Procesu Spalania Biomasy dla Produkcji Czystej Energii”), a akronim: Biomodelling. Projekt ma na celu opracowanie trójwymiarowego modelu spalania biomasy w cyrkulacyjnej warstwie fluidalnej i realizowany będzie w latach 2009-2012.

Projekt cechuje się intensywnym wykorzystaniem infrastruktury laboratoryjnej Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska, m.in. laboratorium techniki fluidalnej, laboratorium biomasy i czystych technik spalania oraz laboratorium komputerowego. Inną cechą projektu jest zaangażowanie do realizacji projektu poza doświadczonymi naukowcami licznych

doktorantów, dla których udział w projekcie będzie okazją do zebrania doświadczeń naukowych.

W skład konsorcjum realizującego projekt wchodzi 6 jednostek. Trzy spośród nich to wyższe uczelnie techniczne: Politechnika Częstochowska (pełniąc funkcję koordynatora), Uniwersytet Lappeenranta (Finlandia) oraz Uniwersytet Chalmers (Szwecja). W skład konsorcjum weszło również fińskie centrum badawczo-rozwojowe VTT Technical Research Centre of Finland. Sektor przemysłowy reprezentują firma Foster Wheeler Energia Oy - wytwórca kotłów energetycznych oraz PGE Polska Grupa Energetyczna S.A - Elektrownia Turów S.A.

Całkowity budżet projektu to prawie 1,8 miliona euro, a uzyskane dofinansowanie (dla wszystkich partnerów łącznie) wynosi 1,28 mln euro. Co istotne, dofinansowanie dla Politechniki Częstochowskiej pokrywa całość kosztów projektu, czyli projekt realizowany będzie bez wkładu własnego.

prof. dr hab. inż. Wojciech Nowak
dr inż. Rafał Rajczyk
mgr inż. Katarzyna Malmur
WliOŚ

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki będzie uczył o systemach ERP

Aby studenci w przyszłości mogli odnaleźć się na rynku pracy, uczelnie wyższe w Polsce muszą się otworzyć na potrzeby przedsiębiorstw - twierdzi prof. dr hab. inż. Leszek Rutkowski, kierownik Katedry Inżynierii Komputerowej. Kierując się tym przesłaniem, Politechnika Częstochowska podpisała z firmą Microsoft umowę uczestnictwa w programie Microsoft Dynamics Academic Alliance (MDAA). W ramach tej umowy, w trakcie zajęć dydaktycznych możliwe będzie korzystanie m.in. z jednego z czołowych systemów ERP na rynku - Microsoft Dynamics NAV. Pracownicy

oraz studenci otrzymują także dostęp do kodu źródłowego aplikacji. Mogą go dowolnie zmieniać i obserwować rezultaty swych działań.

Partnerem pośredniczącym w realizacji umowy jest firma Resolution z Piotrkowa Trybunalskiego. Specjaliści firmy mają odpowiadać m.in. za wsparcie techniczne, prowadzenie prezentacji nowych produktów oraz organizację praktyk dla studentów. Przewidziane są również szkolenia prowadzone przez firmy zewnętrzne i możliwość zdobywania certyfikatów.

W celu dostosowania wiedzy i umiejętności absolwentów Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki do oczekiwań rynku pracy, wykorzystując przy tym możliwości płynące z umowy MDAA oraz wcześniej podpisanej umowy MSDNAA przygotowana została nowa oferta edukacyjna. Już w tej chwili studenci studiów I stopnia na kierunku informatyka kształcą się na trzech nowoczesnych specjalnościach; są to inżynieria oprogramowania, projektowanie aplikacji internetowych i sieci komputerowe. Na studiach drugiego stopnia będą mieli do wyboru zupełnie nowe specjalności: aplikacje biznesowe i bazy danych, inżynieria oprogramowania, programowanie gier, programowanie systemów sztucznej inteligencji i robotów, sieciowe technologie informatyczne i zintegrowane systemy zarządzania i analizy danych.

W kontekście systemów ERP firmy Microsoft warto zwrócić uwagę na ostatnią z wymienionych specjalności II stopnia. W ramach poszczególnych przedmiotów studenci będą mogli nauczyć się nie tylko instalacji, konfiguracji i administrowania systemami ERP na przykładzie oprogramowania Microsoft Dynamics NAV, ale także programowania w udostępnionym w ramach systemu środowisku. Studenci otrzymają przygotowaną wcześniej maszynę wirtualną z zainstalowanym systemem Windows XP (na co pozwala umowa MSDNAA). Na platformie tej zainstalowane są także

następujące produkty: MS SQL Server 2008 z MS Analysis Services i Reporting Services, MS Visual Studio oraz, oczywiście, MS Dynamics Nav 5.0 SP 3. Dzięki takiej konfiguracji łatwo dostrzec, jak system ERP integruje się z pozostałymi produktami firmy Microsoft, które słuchacze studiów dziennych mogli poznać na wcześniejszych zajęciach. Opiekunowie laboratoriów nie muszą obawiać się o uszkodzenie zainstalowanego oprogramowania. Po każdym zajęciach na wszystkich komputerach laboratoryjnych nadpisywane są pliki odpowiedzialne za działanie maszyn wirtualnych. W ten sposób nie ogranicza się w żaden sposób studentów i umożliwia się im modyfikowanie wszystkich zainstalowanych składników, kolejni słuchacze otrzymują czyste środowisko do swojej pracy.

Dzięki przystąpieniu do programu Uczelnia zaoferuje studentom warsztaty praktyczne realizowane przy wsparciu ze strony specjalistów firmy Resolution. Program obejmuje również kurs języka programistycznego C/AL. Prognozowana liczba studentów objętych programem MDAA w ciągu jednego roku akademickiego to ok. 150 osób.

dr inż. Robert Nowicki
dr inż. Marcin Korytkowski
WIMiI

STUDIA BEZ BARIER

Politechnika Częstochowska wzorem innych uczelni wyższych w kraju pragnie zwiększyć dostępność studiów wyższych dla osób niepełnosprawnych. Z roku na rok liczba takich studentów na naszej Uczelni ciągle wzrasta i obecnie kształtuje się na poziomie ponad 150 osób. Osoby niepełnosprawne borykają się na co dzień z problemami i barierami, które stawia przed nimi ich stan zdrowia.

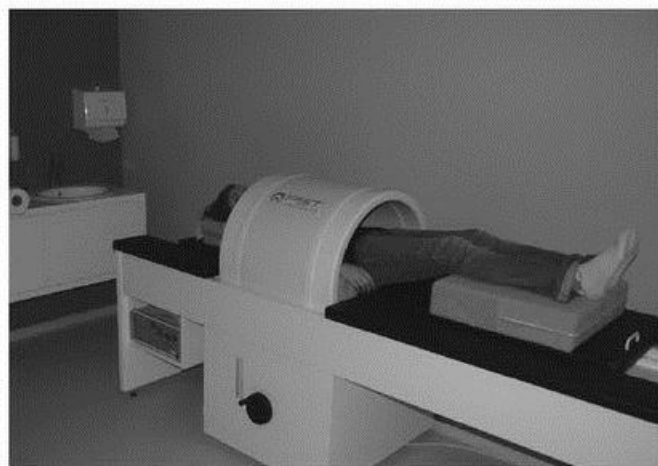
Prorektor ds. nauczania Jerzy Szkutnik wręcza studentom skierowania

W 2009 roku dzięki dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego na zadania związane z kształceniem i rehabilitacją leczniczą studentów niepełnosprawnych Politechnika podjęła wiele działań na rzecz wyrównania szans studentów niepełnosprawnych. Działając zgodnie z obowiązującymi przepisami nakładającymi bardzo szczegółowe rozliczenia, konsultowane na bieżąco z ministerstwem, nasza Uczelnia zakupiła sprzęt komputerowy przystosowany dla

osób niepełnosprawnych oraz dużo innych urządzeń wspomagających zdobywanie przez nich wiedzy.

W zeszłym roku zostały także wyznaczone miejsca parkingowe dla naszych niepełnosprawnych studentów, obecnie każdy wydział Politechniki Częstochowskiej zgodnie z obowiązującymi wymaganiami dysponuje miejscami parkingowymi dla osób niepełnosprawnych. W ramach dotacji częściowo dofinansowane były też turnusy rehabilitacyjne naszych studentów. Przykładowo turnusy takie studenci indywidualnie odbyli w Polanicy Zdroju i w Stegnach.

W dniach 14-16 grudnia 2009 r. po raz pierwszy w historii Uczelni zorganizowano program sportowo-rekreacyjno-rehabilitacyjny. Skierowania do udziału w programie wręczał prorektor ds. nauczania Politechniki Częstochowskiej Jerzy Szkutnik.

Jedna ze studentek podczas terapii

Studenci ze stopniem niepełnosprawności ruchowej ze wszystkich wydziałów PCz brali udział w terapii rehabilitacyjnej sygnałem pulsacyjnym w pierwszym w Polsce Centrum PST (Pulsed Signal Therapy). Jest to przełomowa terapia w walce z chorobami kości i stawów pod specjalistycznym nadzorem lekarskim.

Nazwa Wydziału	Zakupiony sprzęt
Wydział Budownictwa	<ul style="list-style-type: none"> • program powiększająco-udźwiękający Luna Plus (2 szt.) • ekran projekcyjny (3 szt.) • tablica obrotowo-jezdna (2 szt.)
Wydział Elektryczny	<ul style="list-style-type: none"> • mikrofon bezprzewodowy (3 szt.) • kolumna głośnikowa (9 szt.) • kolumna odsłuchowa (2 szt.) • wzmacniacz (2 szt.) • projektor multimedialny (2 szt.) • tablica interaktywna (1 szt.) • ekran projekcyjny manualny (1 szt.) • ekran projekcyjny elektryczny (1 szt.)
Wydział Inżynierii i Ochrony Środowiska	<ul style="list-style-type: none"> • rzutnik multimedialny (4 szt.) • monitor (2 szt.) • tablet graficzny (2 szt.)
Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki	<ul style="list-style-type: none"> • projektor multimedialny (4 szt.) • ekran (2 szt.) • zestaw komputerowy (5 szt.) • monitor LCD (2 szt.) • słuchawki z mikrofonem (2 szt.) • drukarka laserowa (2 szt.) • zasilacz UPS (1 szt.) • flipchart magnetyczny (2 szt.) • dyktafon cyfrowy (1 szt.) • tablica magnetyczna (2 szt.)
Wydział Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej	<ul style="list-style-type: none"> • notebook (5 szt.) • kserokopiarka (1 szt.) • projektor multimedialny (2 szt.) • skaner (1 szt.) • rzutnik pism 1 szt.)
Wydział Zarządzania	<ul style="list-style-type: none"> • wizualizer (2 szt.) • notebook (4 szt.) • projektor multimedialny (4 szt.) • ekran (1 szt.) • drukarka laserowa (1 szt.) • urządzenie wielofunkcyjne (1 szt.) • monitor LCD (3 szt.)
Biblioteka Główna	<ul style="list-style-type: none"> • oprogramowanie powiększające ZoomText (5 szt.) • słuchawki z mikrofonem (5 szt.)

Drugą częścią programu był integracyjny wyjazd do Ośrodka Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych START w Wiśle. Studenci mogli tam korzystać ze znakomicie wyposażonego obiektu i licznych urządzeń rehabilitacyjnych oraz aquarehabilitacji w przystosowanym do tego celu basenie.

Zajęcia na basenie

Zajęcia rehabilitacyjne na basenie i w siłowni prowadzili: dr Grzegorz Wosik i mgr Wiesław Papaj.

Jedną z atrakcji pobytu w Wiśle był wjazd wyciągiem krzesłkowym wszystkich uczestników na szczyt Czantorii.

Po zakończeniu programu studenci złożyli podziękowania na ręce JM Rektora Politechniki Częstochowskiej Marii Nowickiej-Skowron.

Władze Uczelni dążą do poprawy jakości studiowania osób niepełnosprawnych poprzez podejmowanie konkretnych działań. Najważniejszym celem jest zmiana podejścia do osób niepełnosprawnych i wytworzenie atmosfery, w której studiowanie na Politechnice Częstochowskiej studentów z orzeczeniem o niepełnosprawności będzie spostrzegane jako zjawisko oczywiste.

mgr Anna Hercog
koordynator ds. studentów niepełnosprawnych
Politechniki Częstochowskiej

Wydział Budownictwa Politechniki Częstochowskiej przystępuje do Forum Budownictwa Śląskiego

Forum Budownictwa Śląskiego zrzesza łącznie ponad 160 organizacji, reprezentując znaczący potencjał sektora budownictwa. Jest wspólną inicjatywą przedstawicieli samorządów zawodowych, gospodarczych oraz organizacji pozarządowych działających w sektorze budownictwa województwa śląskiego. Uczestnikami Forum są m.in.: Śląska Okręgowa Izba Inżynierów Budownictwa w Katowicach, Izba Budownictwa z siedzibą w Katowicach, Instytut Gospodarki Nieruchomościami, Polska Izba Przemysłowo-Handlowa Oddział Śląsk, Polski Związek Pracodawców Budownictwa w Gliwicach.

Do Forum na mocy porozumienia o współpracy, które zostało podpisane 18 marca 2010 r. na Wydziale Budownictwa Politechniki Częstochowskiej, przystąpiła i nasza Uczelnia jako kolejny uczestnik tej platformy współdziałania.

Dzięki nawiązanej współpracy Wydział Budownictwa stał się uczestnikiem tej szacownej organizacji, wyrażając wolę wspólnej działalności. Obejmuje ona uzgodnienie i reprezentowanie stanowiska w sprawach projektów legislacyjnych dotyczących racjonalizacji procesów inwestycyjnych, zmian w systemie planowania i zagospodarowania przestrzennego, technik i technologii budownictwa, gospodarki mieszkani-

wej, komunalnej, nieruchomości oraz wieloletnich programów ochrony i kształtowania środowiska. Daje możliwość współdziałania z władzami państwowymi i samorządowymi województwa w zakresie regionalnej polityki dotyczącej inwestycji i budownictwa. Wszystkie te założenia mają na celu poprawę stanu ilościowego i jakościowego kształcenia zawodowego kadr w zawodach budowlanych dzięki podnoszeniu jakości nauczania i wychowania oraz unowocześniania procesu kształcenia. W obszarze badawczym oraz edukacyjnym i kadrowym współdziałania obejmują następujące cele:

- uzgadnianie tematów prac badawczych i prac magisterskich,
- wykonywanie ekspertyz, analiz i opinii z zakresu techniki i organizacji zarządzania,
- wspólne pozyskiwanie środków finansowych (w tym fundusze unijne) umożliwiających efektywną partnerską współpracę,
- wzajemne prezentowanie i propagowanie osiągnięć,
- powołania zespołów specjalistów dla strategicznych rozwiązań technicznych i organizacyjnych zależnie od potrzeb przedsiębiorstw członkowskich,
- wymiany doświadczeń w zakresie zarządzania wiedzą ze szczególnym uwzględnieniem problematyki rozwoju kompetencji,
- organizowanie i udział w stałych szkoleniach, kursach specjalistycznych,
- współdziałania w zakresie zatrudniania absolwentów.

Uroczystość otworzył dziekan Wydziału Budownictwa Jarosław Rajczyk, przedstawiając zgromadzonych gości i dziękując wszystkim za przybycie. Następnie głos zabrała JM Rektor Maria Nowicka-Skowron oraz członkowie „Forum”, omawiając zapisy zawarte w porozumieniu. Po oficjalnym podpisaniu dokumentów pomiędzy stronami uczestnicy wymienili poglądy oraz spostrzeżenia z tematyki budownictwa regionu śląskiego oraz przyszłości pokładanej w młodej, kształcącej się na Wydziale Budownictwa kadrze technicznej.

Moment podpisania porozumienia

Forum Budownictwa Śląskiego reprezentowane było przez przewodniczących, prezesów i dyrektorów: Tadeusza Wnuka, Stefana Czarneckiego, Franciszka Buszka, Andrzeja Nowaka, Waldemara Szletera, Grzegorza Pasięki, Zenona Panicza, Tadeusza Glücksmana, Józefa Witwickiego, Daniela Bienka.

Wydział Budownictwa reprezentowali: Rektor Politechniki Częstochowskiej Maria Nowicka-Skowron oraz dziekani, kierownicy i pracownicy katedr Wydziału Budownictwa: dr hab. inż. Jarosław Rajczyk prof. PCz, dr hab. inż. Lucjan Kurzak prof. PCz, prof. dr hab. inż. Tadeusz Bobko, dr inż. Roman Gaćkowski, dr inż. Maciej Major, dr inż. Zbigniew Respondek, dr inż. Adam Ujma, mgr inż. Mohammed Al-Mashadani, mgr inż. Krzysztof Grunsiok.

dr inż. Zbigniew Respondek
dr inż. Bogdan Langier
WB

Częstochowski Uniwersytet Młodzieżowy przy Politechnice Częstochowskiej

NAJMŁODSI STUDENCI POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

Wykładem Grażyny Henclewskiej, podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki, Częstochowski Uniwersytet Młodzieżowy zainaugurował swoją drugą edycję. W wykładach i zajęciach laboratoryjnych będzie uczestniczyć ponad 350 częstochowskich licealistów. Przypomnijmy, że Częstochowski Uniwersytet Młodzieżowy to inicjatywa władz rektorskich naszej Uczelni i pierwsza tego typu oferta edukacyjna w naszym mieście. Dzieciące uniwersytety powstały najpierw w Niemczech, a od kilku lat działają też w większych miastach uniwersyteckich w Polsce. Politechnika Częstochowska skorzystała z doświadczeń zaprzyjaźnionej Poli-

techniki Łódzkiej, choć na swoich studentów wybrała nie dzieci, a licealistów. Potencjalnie wielu z nich może w przyszłości zostać studentami naszej Uczelni.

Patronat honorowy nad tegoroczną edycją objęli prezydent Częstochowy i śląski kurator oświaty, a patronat medialny - Gazeta Wyborcza, radio RMF Maxxx oraz telewizja NTL Radomsko. Sponsorami zostały dwie częstochowskie firmy: Metal-Union i Index. Uroczysta inauguracja z udziałem zaproszonych gości odbyła się 19 marca br. w Auli Wydziału Zarządzania, podczas której Grażyna Henclewskiej wygłosiła wykład inauguracyjny pt. „Wykształcenie tech-

niczne a rozwój gospodarczy Polski". Uczestniczyły w niej władze rektorskie Politechniki Częstochowskiej w osobach JM Rektora Marii Nowickiej-Skowron oraz prorektora ds. nauczania Jerzego Szkutnika, a także dziekani i prodziekani wydziałów Uczelni.

W sumie dla najmłodszych studentów Politechniki Częstochowskiej przygotowano cztery wykłady i szereg zajęć laboratoryjnych. Każdy student Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego otrzymał indeks, w którym po każdym wykładzie będzie otrzymywał zaliczenie w postaci specjalnego stempla naszego Uniwersytetu. Natomiast zajęcia laboratoryjne były fakultatywne i odbywały się dla zainteresowanych grup uczniów. Dla tych, którzy zebrali w indeksie zaliczenia ze wszystkich wykładów czekały atrakcyjne nagrody, w tym nagroda główna - laptop, ufundowany przez naszego głównego sponsora, firmę Metal-Union. Konkurs z nagrodami ogłosiła też Grażyna Henclewska, która obiecała przyjechać osobiście na zakończenie zajęć Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego.

Inauguracja Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego odbyła się przy wypełnionej po brzegi Auli Wydziału Zarządzania

Pamiątkowe zdjęcie z inauguracji Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego

Niemniej wszyscy słuchacze Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego jeszcze przed zdaniem prawdziwej matury mieli szansę poczuć się jak prawdziwi studenci - uczestnicząc w zajęciach laboratoryjnych i słuchając interesujących wykładów. Mieli też okazję spotkać się i porozmawiać ze swoimi starszymi kolegami-studentami, a podczas wykładów i zajęć spotkać się z kadrą naukową naszej Uczelni.

W przyszłym roku akademickim ruszy kolejna edycja Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego. Aby dostać się na nią, nie trzeba zdawać żadnych egzaminów ani ponosić jakichkolwiek opłat. Więcej informacji na stronie internetowej Politechniki Częstochowskiej www.pcz.pl

Izabela Walarowska

Wykłady Częstochowskiego Uniwersytetu Młodzieżowego

WYKŁAD 1: „Wykształcenie techniczne a rozwój gospodarczy Polski” - Grażyna Henclewska, podsekretarz stanu w Ministerstwie Gospodarki (Aula Wydziału Zarządzania, al. Armii Krajowej 19b)
19.03.2010 r., godz.12:00

WYKŁAD 2: „Sztuczna inteligencja” - Prof. dr hab. inż. Leszek Rutkowski prof. dr hab. inż. Robert Cierniak (Aula Wydziału Zarządzania, al. Armii Krajowej 19b)
16.04.2010 r., godz.12:00

WYKŁAD 3: „Innowacyjna gospodarka” - Prof. dr hab. inż. Antoni Sawicki (Aula Wydziału Zarządzania, al. Armii Krajowej 19b)
21.05.2010 r., godz.12:00

WYKŁAD 4: „Świat zjawisk elektrycznych” - Prof. dr hab. Józef Zbroszczyk (Aula Wydziału Zarządzania, al. Armii Krajowej 19b)
11.06.2010 r., godz.12:00

Zajęcia laboratoryjne będą odbywały się dla zainteresowanych grup uczniów zgłaszanych telefonicznie przez poszczególne szkoły do Biura Rzecznika Prasowego i Promocji Uczelni (tel. 34 361 28 55, 325 02 51), a następnie na poszczególne wydziały.

Partnerzy akcji

— sponsorzy —

— patronat medialny —

— patronat honorowy —

— poleca —

DOTACJA DLA CZYTELNI INSTYTUTU INŻYNIERII ŚRODOWISKA

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach dofinansował Czytelnię Instytutu Inżynierii Środowiska. W ramach tego wsparcia zakupiono nowe pozycje literaturowe, zarówno w języku polskim, jak i angielskim. Są to pomoce dydaktyczne dla nowo utworzonego na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska kierunku *energetyka*. Z czytelni korzystają nie tylko studenci WliOŚ, jest również powszechnie znana wśród studentów innych wydziałów Politechniki Częstochowskiej.

Poza książkami i czasopismami, Czytelnia oferuje skrypty, prace naukowe, podręczniki akademickie i materiały pomocnicze oraz zbiór polskich norm. Tematyka zbiorów obejmuje przede wszystkim specjalistyczną literaturę z zakresu inżynierii i ochrony środowiska oraz energetyki. Dostępne są prace zarówno w języku polskim, jak i angielskim, niemieckim, czeskim i rosyjskim. Szereg publikacji, czasopism i książek umożliwi studentom zdobywanie specjalistycznej wiedzy i poszerzanie zainteresowań naukowych.

Czytelnia posiada 5 stanowisk komputerowych wraz ze stałym łączem do Internetu oraz dostępem do elektronicznych wersji czasopism polskich i zagranicznych (Elsevier Science).

Adres:
Instytut Inżynierii Środowiska
ul. Brzeźnicka 60a, 42-200 Częstochowa, sala nr 29 (parter)
godziny otwarcia: poniedziałek-piątek: 9.00-15.00

Anna Miedzińska

Inżynier Przyszłości - podsumowanie kolejnego raportu z badań dotyczących kierunków rozwoju kadr inżynierskich naszego regionu

Jednym z zadań realizowanego na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej projektu pt. „Inżynier Przyszłości - badania i analizy kierunków rozwoju kadr inżynierskich w perspektywie zmian w strukturze gospodarki województwa śląskiego”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, jest diagnoza rynku pracy kadr inżynierskich oparta m.in. na analizie danych statystycznych, badaniach ankietowych przedsiębiorstw oraz studentów kierunków inżynierskich i pracowników technicznych szkół wyższych województwa śląskiego.

Metodologia badania. Charakterystyka próby badawczej

Badanie przeprowadzono metodą wywiadu telefonicznego CATI. Respondentów stanowili pracownicy, kierownicy i właściciele 250 przedsiębiorstw, posiadających siedzibę na terenie województwa śląskiego (badania zostały przeprowadzone przez: ASM - CENTRUM BADAŃ I ANALIZ RYNKU Sp. z o.o. www.asm-poland.com.pl). Kwestionariusz ankiety obejmował zagadnienia dotyczące kompetencji, perspektyw rozwoju kwalifikacji zawodowych oraz przydatność posiadanych przez inżynierów umiejętności i kompetencji w procesie wdrażania innowacji.

Wśród badanych przedsiębiorstw największą grupę stanowiły przedsiębiorstwa małe, zatrudniające od 10 do 49 pracowników (ponad 46%), i średnie, zatrudniające między 50 a 249 pracowników (32%). Przedsiębiorstwa mikro i przedsiębiorstwa duże to odpowiednio około 13 i 9% próby badawczej. 1/3 badanych przedsiębiorstw prowadziła działalność gospodarczą w jednej z branż wzrostowych (do których

zalicza się: biotechnologię, technologię dla energetyki, technologię ochrony środowiska i zagospodarowania odpadów, technologię informatyczną i telekomunikacyjną, produkcję i przetwarzanie materiałów, przemysł maszynowy, samochodowy, lotniczy, miniaturyzację i inżynierię precyzyjną, mechatronikę i nanotechnologie, symulację i projektowanie procesów produkcyjnych, inteligentne systemy wspomaganie decyzji). Porównywalna liczba respondentów deklarowała działalność w sektorze wysokiej lub średnio wysokiej techniki.

Sylwetka inżyniera

Wśród badanej grupy przedsiębiorstw aż 200 wskazało na zatrudnienie inżynierów. Najczęściej inżynier to mężczyzna do 40 roku życia, w zdecydowanej większości absolwent studiów inżyniersko-magisterskich lub studiów magisterskich uzupełniających (74,1%). Absolwenci studiów inżynierskich stanowią ponad 24% całej populacji inżynierów, znikomy odsetek (1,7%) stanowią osoby ze stopniem doktora.

W poddanych analizie przedsiębiorstwach inżynierowie często pełnią funkcje kierownicze (43%) lub pracują jako specjaliści ds. procesu produkcji (niespełna 30%). Warto podkreślić, iż w większości ankietowanych przedsiębiorstw w ostatnim roku albo nie dokonano zwolnień inżynierów (70%), albo zwolnienia dotyczyły pojedynczych osób, co wskazuje na stabilność zatrudnienia w tej grupie zawodowej.

Oczekiwane umiejętności i kompetencje inżynierów

Na podstawie informacji pozyskanych w wyniku badań określono oczekiwania przedsiębiorstw wobec inżynierów

i dokonano oceny kompetencji zatrudnionych inżynierów w odniesieniu do poziomu i charakteru wiedzy technicznej i nietechnicznej. W zakresie identyfikacji i charakterystyki oczekiwań przedsiębiorstw pracodawcy uznali wiedzę o materiałach wykorzystywanych w procesach produkcyjnych, umiejętność modelowania procesów i zjawisk z dziedziny działalności firmy, umiejętność obsługi skomplikowanych urządzeń oraz znajomość zaawansowanych technik i aplikacji komputerowych za najbardziej pożądane umiejętności natury technicznej. W zakresie kompetencji nietechnicznych szczególnie podkreślono znaczenie takich cech, jak: kreatywność i umiejętność twórczego myślenia, umiejętność współpracy i komunikacji interpersonalnej.

Podjmując próbę oceny przydatności posiadanej przez inżynierów wiedzy technicznej w praktyce gospodarczej przedsiębiorstw, obserwuje się u zdecydowanej większości pracodawców wysoki lub wystarczający poziom umiejętności i kompetencji zatrudnionych pracowników. Podobna sytuacja odnosi się do umiejętności praktycznych, pozyskanych podczas studiów. Przydatność posiadanej przez inżynierów wiedzy technicznej jest najwyższa w przypadku zajmowania przez nich stanowisk kierowniczych (dyrektor i kierownik). Nieco odmienną tendencję obserwuje się w grupie pracowników biurowych oraz specjalistów ds. sprzedaży, logistyki i zaopatrzenia (w tym przypadku przydatność wiedzy technicznej oceniono negatywnie). Również negatywnie ocenia się poziom przydatności wiedzy technicznej wśród pracowników bezpośredniej produkcji. Z kolei w grupie specjalistów ds. procesu produkcji obserwuje się tendencję do formułowania wielu ocen skrajnie negatywnych i pozytywnych (uszczegółowienie przyczyn zaobserwowanej tendencji z pewnością wymaga dalszych badań o charakterze jakościowym).

Dalsza analiza prowadzona w kierunku identyfikacji dodatkowych form kształcenia inżynierów (w postaci studiów podyplomowych, szkoleń itd.) wskazuje, iż w przypadku ponad 54% badanych przedsiębiorstw nie podejmowano szkoleń w ostatnich 2 latach. Zaledwie w grupie 11% przedsiębiorstw deklarowano udział inżynierów w dodatkowych formach kształcenia. W tym względzie najczęściej wymienia się takie kierunki i specjalności, jak: zarządzanie i inżynierie produkcji, mechanikę i budowę maszyn, automatykę i robotykę, informatykę oraz kierunki nietechniczne. W pozostałych przypadkach najczęściej wybierane kierunki doksztalcania odpowiadają specyficznym potrzebom przedsiębiorstw oraz inżynierów.

Analiza krzyżowa danych empirycznych, pozyskanych w wyniku prowadzonych badań, stanowiła podstawę wnioskowania na temat identyfikacji zależności pomiędzy zatrudnieniem w sektorach wysokiej, średnio wysokiej techniki i działalności w branży wzrostowej przedsiębiorstw a poziomem doksztalcania kadry inżynierskiej. W tym względzie

zaobserwowano poziom wskaźnika o średnio 9 punktów procentowych większy niż w pozostałych przedsiębiorstwach, co znajduje szczególne uzasadnienie i odniesienie w stosunku m.in. do: potrzeby rozwoju i kształtowania innowacyjności przedsiębiorstw, podnoszenia kwalifikacji zawodowych, dużej intensywności zmian technologicznych, konieczności ciągłego dostosowywania się do zmieniających się warunków rynkowych, coraz większego udziału kadry inżynierskiej w kształtowaniu procesów technologicznych, konkurencyjności przedsiębiorstw i potrzeby maksymalizacji wartości dodanej zawartej w produktach i usługach.

Pożądane specjalności inżynierskie

Podjmując próbę charakterystyki w obszarze najbardziej pożądanych specjalności inżynierskich, można wskazać przede wszystkim na mechanikę i elektromechanikę. Ponadto znaczne zapotrzebowanie przedsiębiorstw można odnieść również do takich specjalności, jak: informatyka, elektronika i telekomunikacja, robotyka i automatyka, budownictwo, elektrotechnika, zarządzanie produkcją oraz materiałoznawstwo.

Szczegółowa analiza porównawcza zapotrzebowania na inżynierów w grupie przedsiębiorstw z branż wzrostowych w odniesieniu do przedsiębiorstw z sektorów wysokiej i średnio wysokiej techniki stanowiła podstawę wnioskowania na temat znacznie większego znaczenia w strukturze zapotrzebowania inżynierów zarządzania produkcją w przypadku sektorów wysokiej i średnio wysokiej techniki. Zaobserwowany niedostateczny udział inżynierów budownictwa w strukturze zapotrzebowania przedsiębiorstw sektorów wysokiej i średnio wysokiej techniki wynika m.in. z dostatecznego poziomu rozwoju infrastrukturalnego przedsiębiorstw tego sektora, umożliwiającego bieżące prowadzenie działalności, utrzymanie zdolności produkcyjnych i potencjału fizycznej ekspansji w przyszłości. Analogicznie, zapotrzebowanie na inżynierów budownictwa ze strony przedsiębiorstw branż wzrostowych może wynikać z kolei często m.in. z niedostatecznego poziomu rozwoju posiadanej infrastruktury.

Dalsza analiza potencjalnych barier bezpośrednio oddziałujących na skuteczność pozyskania inżynierów o wysokim poziomie umiejętności i kompetencji zawodowych wśród badanej grupy przedsiębiorstw pozwala uznać wysokie oczekiwania płacowe ze strony inżynierów oraz postrzegany przez pracodawców często niewystarczający poziom kompetencji za kluczowe przeszkody.

więcej: www.zim.pcz.pl/inzynierprzyszlosci

dr inż. Aneta Pachura
dr inż. Katarzyna Łazorko
WZ

ZARZĄDZANIE GOSPODARKĄ ODPADAMI W GMINACH

Ustawa o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., jednolity tekst z późniejszymi zmianami (DzU 2007 Nr 39, poz. 251 i Nr 88, poz. 587), określa zasady postępowania z odpadami, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub minimalizacji ich ilości, usuwania odpadów z miejsc powstawania, odzyskiwania lub unieszkodliwiania odpadów w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz

ochronę środowiska. Ustawa nałożyła też na gminy obowiązek ochrony środowiska przed zanieczyszczeniem odpadami, co wymusiło wypracowanie racjonalnej gospodarki odpadami przy uwzględnieniu warunków lokalnych. Realizacja tego zadania wymaga doskonalenia kwalifikacji kadry w zakresie gospodarki odpadami oraz doksztalcania w kierunku nowoczesnych technik i technologii unieszkodliwiania odpadów.

Powyższe przesłanki powodują wzrost zainteresowania edukacją w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami. Wychodząc naprzeciw tym zadaniom, Instytut Inżynierii Środowiska uruchomił studia podyplomowe „Zarządzanie gospodarką odpadami w gminach”.

Studia adresowane są głównie do kadry inżynierskiej i administracyjnej zajmującej się gospodarką odpadami w przedsiębiorstwach lub administracji samorządowej, pracowników zakładów przemysłowych i komunalnych zainteresowanych poszerzeniem wiedzy o zakres gospodarki odpadami oraz absolwentów m.in. następujących kierunków: ochrona środowiska, inżynieria środowiska i pokrewne. Uczestnicy studiów podyplomowych zdobędą przygotowanie do działalności zawodowej w sferze właściwej gospodarki odpadami komunalnymi i przemysłowymi. Dla realizacji wymagań stawianych przez Ustawę o odpadach oraz wychodząc naprzeciw zainteresowaniu racjonalną gospodarką odpadami ramowy program studiów podyplomowych obejmować będzie m.in.:

- aspekty prawne gospodarki odpadami,
- projektowanie systemów gospodarowania odpadami w gminach,
- zrównoważony rozwój w sektorze komunalno-bytowym,

- składowanie odpadów,
- termiczne przekształcanie odpadów.

W artykułach 49 i 62 Ustawy o odpadach określone zostały wymagania stawiane kierownikowi spalarni odpadów i kierownikowi składowiska odpadów, w myśl których kierownikowi może zostać osoba, posiadająca świadectwo stwierdzające kwalifikacje w zakresie gospodarki odpadami. Zakres wiadomości podlegających sprawdzeniu, określony w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2007 r. (DzU 2007 Nr 247, poz. 1841) uwzględniono w programie proponowanych studiów, co zapewni absolwentom bardzo dobre przygotowanie do wymaganego egzaminu.

Studia prowadzone będą systemem niestacjonarnym w 8 sesjach dwudniowych w semestrze (sobota, niedziela). Rozpoczęcie studiów planowane jest na październik 2010 r. (rekrutacja trwa do września 2010 r.).

Szczegółowe informacje dotyczące studiów znajdują się na stronie internetowej: www.is.pcz.czyst.pl, w zakładce: Studia podyplomowe - Zarządzanie gospodarką odpadami w gminach. Sekretariat studiów: tel./fax 34 372 13 04, e-mail: iis@is.pcz.czyst.pl

dr inż. Jolanta Sobik-Szolysek
WliOŚ

NASI STYPENDYŚCI

Wręczenie stypendiów przez władze Uczelni

Dwoje studentów Politechniki Częstochowskiej znalazło się w gronie stypendystów ministra nauki i szkolnictwa wyższego. 27 stycznia br. władze rektorskie w obecności Senatu

Uczelni uroczyście wręczyły im stypendia. Za osiągnięcia w nauce stypendium (już po raz drugi) otrzymała Kinga Majchrzak z Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej - studentka piątego roku na kierunku inżynieria materiałowa. Pani Kinga, która niedługo obroni pracę magisterską, zamierza kontynuować swoją karierę na Uczelni. Natomiast stypendium za wybitne osiągnięcia sportowe dostał Marcin Sobiegraj, studiujący na czwartym roku zarządzanie i inżynierię produkcji na Wydziale Zarządzania. Dziecina sportu, w której pan Marcin odnosi sukcesy, są warszawy. Dwa lata temu uczestniczył w olimpiadzie w Pekinie. W 2009 roku zajął trzecie miejsce w Mistrzostwach Polski w warszawach 64-polowych w grze błyskawicznej oraz drugie miejsce w drużynowych Młodzieżowych Mistrzostwach Polski.

Serdecznie gratulujemy!

Iszabela Walarowska

Otwarte Mistrzostwa Politechniki Częstochowskiej w narciarstwie zjazdowym i snowboardzie

W piątek 5 marca 2010 r. na stoku Góry Kamieński k. Belchatowa odbyły się Otwarte Mistrzostwa Politechniki Częstochowskiej w narciarstwie zjazdowym i snowboardzie. Organizatorami zawodów były Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej i Akademicki Związek Sportowy w Częstochowie. Zawody zorganizowano po raz siódmy w historii PCZ, a ostatnie odbyły się aż w 2005 r. Inicjatorem zawodów narciarskich na Politechnice Częstochowskiej był dr Krzysztof Dyner, który również był obecny na

zawodach. 32 narciarzy i snowboardzistów blisko 7 godzin spędziło czas na mroźnym, ale za to świeżym powietrzu. Zawody rozgrywano w czterech kategoriach: kobiety i mężczyźni do 35 lat, mężczyźni powyżej 35 lat oraz snowboard.

Zawody rozpoczęły się jazdą dowolną, czyli, jak przystało na wysoki poziom zawodów, była możliwość przeprowadzenia rozgrzewki. To był miły akcent od organizatorów w oczach samych uczestników, którzy mogli oprócz samej rywalizacji sportowej poćwiczyć technikę i odpowiednio

przygotować sprzęt narciarski. Oczywiście jazda treningowa nie odbywała się na wytyczonej trasie zawodów, ale na sąsiadującej obok trasie narciarskiej.

Uczestnicy zawodów

Na zawodach obecna była JM Rektor Maria Nowicka-Skowron, a prorektor ds. nauki Zygmunt Nitkiewicz brał udział bezpośrednio w zawodach. Zgodnie z regulaminem, każdy uczestnik był zobowiązany do dwóch zjazdów, a do klasyfikacji końcowej liczyła się suma czasów każdego zjazdu. Pogoda nie szczydziła uczestników, mroźny, przesywający kości wiatr oraz dość intensywne opady śniegu utrudniały rywalizację, ale mimo to uśmiechy często gościły

na zziębniętych twarzach sportowców. Po ponaddwugodzinym współzawodnictwie ogłoszono wyniki:

NARCIARSTWO ZJAZDOWE KAT. KOBIET DO LAT 35					
Miej-sce	Nr startowy	Imię i nazwisko	Czas I zjazdu	Czas II zjazdu	Suma
1.	79	Anna Kotyl	54,26	54,02	108,28
2.	111	Sonia Kotasińska	57,6	56,91	114,51
3.	13	Ismena Furman	57,52	57,84	115,36
NARCIARSTWO ZJAZDOWE KAT. MĘŻCZYŹN DO LAT 35					
Miej-sce	Nr startowy	Imię i nazwisko	Czas I zjazdu	Czas II zjazdu	Suma
1.	119	Jarosław Krzyżanowski	41,32	41,02	82,34
2.	27	Piotr Żak	45,72	43,84	89,56
3.	109	Paweł Jelonek	44,53	48,58	93,11
NARCIARSTWO ZJAZDOWE KAT. MĘŻCZYŹN POWYŻEJ LAT 35					
Miej-sce	Nr startowy	Imię i nazwisko	Czas I zjazdu	Czas II zjazdu	Suma
1.	2	Dariusz Kowal	41,52	40,99	82,51
2.	3	Andrzej Auguściak	44,74	44,53	89,27
3.	5	Krzysztof Antończyk	51,28	49,92	101,2
SNOWBOARD					
Miej-sce	Nr startowy	Imię i nazwisko	Czas I zjazdu	Czas II zjazdu	Suma
1.	31	Mariusz Bednarek	59,18	61,46	120,64
2.	72	Cezary Sitek	62,68	59,06	121,74
3.	53	Tomasz Nowak	62,36	60,72	123,08

Nagrody wręczała rektor Maria Nowicka-Skowron wraz z prezesem SWPCz Janem W. Pilarczykiem. Zwycięzcy otrzymali medale, dyplomy, puchary oraz upominki rzeczowe.

mgr inż. Adam Stępiak

„ABSOLWENT ROKU 2009” POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ

Coroczna organizacja Konkursu „Absolwent Roku” przez Stowarzyszenie Wychowanków Politechniki Częstochowskiej, poczynając od roku 2000, stała się wydarzeniem znaczącym tak w środowisku akademickim, jak i miasta Częstochowy. Inicjatywa, aby nadawać taki tytuł osobom, które działając na forum gospodarczym, społecznym lub politycznym odniosły sukcesy, akcentując, że są absolwentami naszej Uczelni, uzyskała duże poparcie środowiska. Wyborom towarzyszą zawsze atrakcyjne wydarzenia - koncerty gwiazd estrady oraz bale dla uczestników Gali. Osiągnięcia kandydatów i przebieg wyborów są corocznie prezentowane w oryginalnym albumowym wydawnictwie, zilustrowane różnymi osobistymi zdjęciami. Wydawnictwo to stanowi ważny, kolejny dokument potwierdzający, że absolwenci Politechniki Częstochowskiej są jej wspaniałymi ambasadorami tak w kraju, jak i za granicą.

W roku ubiegłym zwycięzcą został **Janusz Kocłęga**. Wybrano także Absolwenta 60-lecia Politechniki Częstochowskiej w osobie **Zbigniewa Jakubasa**. Kapituła wyróżniła też **Jolantę Sacharczuk** i **Andrzeja Plutę**, którzy otrzymali statuetki srebrną i brązową „Absolwenta Roku”.

23 kwietnia br. w Teatrze im. A. Mickiewicza w Częstochowie o godz. 17.30 odbędzie się jubileuszowa, dziesiąta edycja konkursu „Absolwent Roku” Politechniki Częstochowskiej. W części artystycznej wystąpi kabaret „Eli-

ta” z Wrocławia. Wieczorem uczestnicy Gali spotkają się w restauracji Astoria na Balu Absolwenta Roku. Zapraszamy wszystkich zainteresowanych. Bilety na te uroczystości będą dostępne w biurze Stowarzyszenia.

Absolwent roku 2008 Janusz Kocłęga

NOMINOWANI DO TYTUŁU „ABSOLWENT ROKU 2009”

Włodzimierz Błasiak, absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1974 r., profesor, dyrektor Royal Institute of Technology, Sztokholm, Szwecja, wiceprezes firmy Nalco Mobotec Europa AB będącej częścią koncernu NALCO (USA)

Janusz Czajkowski, absolwent Wydziału Elektrycznego z 1973 r., prezes firmy Energoserwis z Kleszczowa

Mirosław Dobrut, absolwent Wydziału Elektrycznego 1974 r., Prezes Zarządu Systemu Gazociągów Tranzytowych EuRoPol GAZ S.A. w Warszawie; wiceprezes Zarządu ds. Gazownictwa i Handlu Polskiego Górnictwa Naftowego i Gazownictwa SA

Dariusz Kowal, absolwent Wydziału Budowy Maszyn 1986 r., właściciel firmy „Parasol”, laboratoriów i sklepów fotograficznych oraz aptek w Częstochowie

Mohammad Al-Mashadani, absolwent Wydziału Budownictwa z 1989 r., właściciel firmy P.P.H.U. „EMII” oraz Domu Przyjęć Okolicznościowych „BEATA” we Wrzosowej

Henryk Słomian, absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1976 r., prezes Zarządu, dyrektor naczelny Minova Arnall Sp. z o.o (wcześniej: Arnall Poland Sp. z o.o.) w Częstochowie

Krzysztof Stacherczak, absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1982 r., właściciel Domu Handlowego „Schott”, restauracji i Klubu Muzycznego „Stacherczak” w Częstochowie

Jerzy Stępień, absolwent Wydziału Budowy Maszyn z 1974 r., prezes firmy „EKO-GWAJM”, wspomaga i współorganizuje działalność Bractwa Żubrów

Zygmunt Wachowicz, absolwent Wydziału Zarządzania, właściciel kilku firm: Zakład Instalatorstwa Sanitarnego i Gazowego „Wachowicz”, „EKO GIPS” sp. z o.o., „BABY BOOOM” z Częstochowy

Igor Zawadzki, absolwent Wydziału Metalurgicznego, dyrektor zarządzający, współwłaściciel odlewni żeliwa „Silum” w Opojowicach

Tajna komórka Wolność i Niezawisłość (WiN) w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie w latach 1950-1954

Największą organizacją konspiracyjną działającą na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku na ziemiach polskich było powstałe w 1945 roku Zrzeszenie „Wolność i Niezawisłość” (WiN). Założyciele organizacji nie chcieli walczyć z komunistami na drodze zbrojnej, a ich zamiarem było stworzenie organizacji pozostającej z konieczności w konspiracji, ale działającej w sposób pokojowy, wpływając na świadomość polityczną społeczeństwa. W pełnej nazwie organizacji - Ruch Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość” zapisana była istota tych zamiarów. Ograniczone do niezbędnego minimum akcje zbrojne skupić się miały jedynie na samoobronie i uwalnianiu uwięzionych członków organizacji i byłych żołnierzy AK. W swojej deklaracji celu działania WiN domagał się między innymi opuszczenia Polski przez wojska sowieckie i NKWD, zaprzestania prześladowań politycznych, spolszczenia wyjątkowo w latach powojennych zsovietyzowanego korpusu oficerskiego, zaprzestania dewastacji kraju przez Sowieców i stworzenia autentycznego samorządu terytorialnego, gospo-

darczego i kulturalnego. Organizacja funkcjonowała do 1954 roku.

Zdewastowana część północna budynku dawnych koszar 27 Pułku Piechoty przekazana przez władze miasta do remontu i użytkowania Szkole Inżynierskiej w Częstochowie. Widoczna - obecnie zamurowana - brama przejazdowa - 1949 r.

*Gmach Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie
po remoncie - 1950 r.*

Komórka WiN w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie powstała na przełomie lat 1950-1951 wśród studentów Wydziału Mechanicznego, rocznika rozpoczynającego studia w 1950 roku. Jej istnienie i działalność były mocno zakonspirowane ze względu na dużą obecność informatorów służby bezpieczeństwa wśród studentów Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie (5-8%). Działalność komórki WiN sprawiała się głównie do ostrzeżenia zbyt otwartych i łatwowiernych studentów przed informatorami UB, przekazywania studentom informacji uzyskanych z zachodnich stacji radiowych, informowania o „antypolskich” działaniach władzy ludowej. Sporadycznie dokonywano też małej dywersji polegającej na zrywaniu oraz niszczeniu plakatów i ogłoszeń PZPR i ZMP. Dzięki akcji komórki WiN znikały z tablic ogłoszeniowych Uczelni tak zwane „błyskawice” (nazwa pochodzi od błyskawicznego wywieszania informacji), to jest plansze potępiające imiennie studentów o słabych w danej chwili wynikach w nauce (z podaniem tego, na jakie pytania student nie był w stanie odpowiedzieć) czy też ubierających się „na wzór amerykański”, czyli bikiniarzy. Zdzierano też wywieszane w „błyskawicach” listy nieobecnych na wykładach (obecność na wykładach była nieobowiązkowa) ustalone przez tzw. „brygady lekkiej kawalerii”, to jest 2-3-osobowe grupy aktywistów wpadających na salę wykładową i sprawdzających obecność. Istnienie komórki WiN na Uczelni zakończyło się w sposób naturalny bez żadnej wpadki.

Większość jej członków, po zaliczeniu 6 semestrów zakończyła zajęcia w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie w lipcu 1953 roku, odbyła II obóz wojskowy na poligonie w Czernem koło Szczecinka i od października rozjechała się po całej Polsce na semestralne praktyki dyplomowe. W lutym 1954 roku po zdaniu inżynierskiego egzaminu dyplomowego, zgodnie z otrzymanym nakazem pracy, inżynierowie udali się w różne rejony kraju. Później praktycznie w tej sprawie nie kontaktowali się.

*Wejście do rektoratu Szkoły Inżynierskiej w Częstochowie
(później tzw. „pod daszkiem”) - 1951 r.*

W komórcie WiN w Szkole Inżynierskiej w Częstochowie działało około 10 osób, wśród nich byli: Stanisław Dziedzic, Leon Kołodziej, Marian Koziński, Tadeusz Tur, Jan Turopolski (z grupy studentów rozpoczynających studia w 1950 roku) i Tomczyk vel Tomczak (z grupy studentów rozpoczynających studia w 1949 roku).

dr inż. Aleksander Gąsiorowski
WE

IX Sympozjum Pomiarów Magnetycznych

W dniach 22-23 października 2009 roku odbyło się IX Sympozjum Pomiarów Magnetycznych, zorganizowane wspólnie przez Oddział Częstochowski Polskiego Towarzystwa Elektrotechniki Teoretycznej i Stosowanej (PTETiS) oraz Wydział Elektryczny Politechniki Częstochowskiej. Patronat honorowy nad obradami Sympozjum objęła JM Rektor Maria Nowicka-Skowron, a także prof. Krzysztof Kluszczyński - przewodniczący Zarządu Głównego PTETiS, Piotr Janeczek, prezes Zarządu firmy Stalprodukt S.A., oraz doc. Wiesław Wilczyński - dyrektor Instytutu Elektrotechniki w Warszawie. Obradom przewodniczył prof. Jan Szczygłowski z Politechniki Częstochowskiej. Przewodniczącym komitetu naukowego był prof. Sławomir Tumański z Politechniki Warszawskiej, natomiast honorowym przewodniczącym był prof. Jacek Przygodzki, również z Politechniki Warszawskiej,

nestor polskiego miernictwa wielkości magnetycznych oraz inicjator cyklu Sympozjum.

Sala obrad podczas prezentacji naukowych

Dziekan Andrzej Rusek prezentuje dokonania Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej

Prof. Barbara Ślusarek z Instytutu Radiotechniki w Warszawie przedstawia najnowsze osiągnięcia w zakresie produkcji proszkowych materiałów magnetycznych

Tematyka Sympozjum cieszyła się ogromnym zainteresowaniem zarówno ze strony środowiska akademickiego, reprezentowanego przez liczące się w kraju ośrodki, m.in. wrocławski, łódzki czy warszawski, jak też ze strony przemysłu (Stalprodukt S.A. z Bochni). Obradom przysлуchiwała się z uwagą przedstawicielka Głównego Urzędu Miar dr Katarzyna Falińska.

Szczególną uwagę uczestników Sympozjum zwróciły referaty zamawiane. Prof. Barbara Ślusarek z Instytutu Tele- i Radiotechnicznego omówiła technologię wytwarzania oraz obszerny zakres zastosowań proszkowych materiałów magnetycznych, natomiast prof. Sławomir Tumański z Politechniki Warszawskiej przedstawił obecny stan rozwoju nowoczesnych czujników pola magnetycznego.

Obrady odbywały się w Domu Pielgrzyma, w bezpośrednim sąsiedztwie Jasnej Góry. Lokalizacja konferencji dała okazję uczestnikom spoza Częstochowy do bliższego poznania spuścizny kulturowej duchowej stolicy Polski.

Sympozjum Pomiarów Magnetycznych stanowi tradycyjne forum wymiany doświadczeń osób zainteresowanych pomiarami magnetycznymi. Na uwagę zasługuje czynny udział w Sympozjum licznej grupy młodych pracowników nauki.

Bieżąca edycja Sympozjum została powierzona przez Komitet Naukowy do organizacji prof. J. Szczygłowskiemu, kierownikowi Zakładu Inżynierii Materiałów Elektrotechnicznych Wydziału Elektrycznego. Należy podkreślić, że pracownicy Zakładu od wielu lat zajmują się tematyką inżynierii materiałów magnetycznych i odnoszą sukcesy w tej dziedzinie m.in. poprzez publikacje zarówno w czasopiśmie polskich, jak też o cyrkulacji światowej.

dr inż. Krzysztof Chwastek
WE

Konferencja „TOYOTARITY IN POLISH CONDITIONS”

Konferencja „TOYOTARITY IN POLISH CONDITIONS” zorganizowana została po raz pierwszy przez Katedrę Inżynierii Produkcji Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej oraz Stowarzyszenie Polskich Wynalazców i Racjonalizatorów. W dniach 6-8 listopada 2009 r. w Złotym Potoku koło Janowa odbyła się I Międzynarodowa Konferencja SemKIP.

Tematyka konferencji związana była z następującymi obszarami:

- Toyotaryzm. Obszary strategiczne - elementy dachu domu Toyoty (jakość, koszty, bezpieczeństwo, czas, morale)
- Toyotaryzm. Kontrola wizualna
- Toyotaryzm. Style kierowania
- Toyotaryzm. Motywacyjne cechy menedżerów
- Toyotaryzm. Realizacja procesów produkcyjnych/ usługowych

Przewodniczącym konferencji był prof. n. techn. i n. ekonom. dr hab. inż. Stanisław Borkowski, wiceprzewodniczącymi prof. Otakar Bokůvka oraz prof. Jiři Kliber, zastępcą przewodniczącego dr inż. Renata Stasiak-Betlejewska, a sekretarzem dr inż. Piotr Czaja.

Członkami Komitetu Organizacyjnego byli: dr hab. inż. Robert Ulewicz prof. PCz, dr inż. Jacek Selejdak, mgr inż.

Magdalena Mazur, mgr inż. Agnieszka Czajkowska, mgr inż. Krzysztof Knop, mgr inż. Krzysztof Mielczarek.

Konferencję otworzył prof. dr hab. inż. Stanisław Borkowski

Członkami Komitetu Naukowego byli profesorowie z współpracujących jednostek naukowych m.in. Polski, Słowacji, Czech, Niemiec, Ukrainy, Rosji, czy Węgier: prof. Libor Beneš (CZ), prof. Martina Blašková (SK), prof. Henryk

Dyja (PL), prof. Nicoletto Gianni (I), prof. František Holešovský (CZ), prof. Ludwik Kunz (CZ), prof. Katarzyna Szoltysek (PL), prof. Tatiana Čorejova (SK), prof. Bolesław Rafał Kuc (PL), prof. Ivan Paligorov (BG), prof. Olena J. Shevtsova (UA), prof. János Takács (H), prof. Evgeny B. Tsoy (R), prof. Tan Kay Chuan (SG), prof. Neumann Hannes (D).

Uczestnikami konferencji byli pracownicy uczelni wyższych z kraju i zagranicy, studenci studiów doktoranckich oraz ludzie pracujący w przemyśle.

Celem konferencji była wymiana naukowa - prezentacje wyników badań z wymienionych obszarów tematycznych

oraz możliwości praktycznego ich wykorzystania tak w teorii, jak i w praktyce. Wyniki badań zostały opublikowane w publikacjach zwartych: Toyotarity. Strategic areas - elements of Toyota house's roof; Toyotarity. Visual control; Toyotarity. Styles of management. Toyotarity; Motivation features of managers; Toyotarity. Realization of production/services processes. Publikacje zostały wydane przez Publisher Yurii V. Makovetsky, Dnepropetrovsk.

prof. dr hab. inż. Stanisław Borkowski
dr inż. Jacek Seledak
WZ

Seminarium

„NOWOCZESNE TECHNIKI W SYSTEMACH WYTWARZANIA”

W dniu 12 stycznia 2010 roku w budynku Częstochowskiego Parku Przemysłowego odbyło się seminarium „Nowoczesne techniki wytwarzania”, zorganizowane przez Agencję Rozwoju Regionalnego w Częstochowie, Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej oraz Polskie Towarzystwo Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej Oddział w Częstochowie.

Seminarium otworzyła prezes Zarządu ARR mgr inż. Barbara Muchalska wraz z zastępcą prezydenta miasta Marcinem Biernatem oraz prorektorem ds. nauki Zygmuntem Nitkiewiczem i dyrektorem Instytutu Technologii Maszyn i Automatykacji Produkcji drem hab. inż. Tadeuszem Nieszporkiem prof. PCz. Tematyką spotkania były nowoczesne rozwiązania w zakresie narzędzi skrawających, konstrukcji obrabiarek sterowanych numerycznie CNC oraz optycznych systemów pomiarowych.

Otwarcie seminarium: od lewej: prof. dr hab. inż. Zygmunt Nitkiewicz, dr hab. inż. Tadeusz Nieszporzek prof. PCz, zastępca prezydenta miasta Marcin Biernat, prezes zarządu ARR Barbara Muchalska

Na wstępie dr inż. Monika Kosowska-Golachowska przedstawiła główne kierunki działalności naukowo-badawczej i usługowej dla przemysłu poszczególnych jednostek Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki Politechniki Częstochowskiej.

Przedstawiciel firmy Sandvik Coromant mgr inż. Roman Stankiewicz w referacie pt. „Narzędzia do obrabiarek wielozadaniowych - jedna obrabiarka, jedno ustawienie”

przedstawił nowe konstrukcje narzędzi skrawających specjalnych do obrabiarek skrawających wielozadaniowych CNC. Ze względu na ograniczoną pojemność magazynów narzędziowych wielu obrabiarek obecnie proponowane są nowe konstrukcje narzędzi skrawających wielostrzowych z wymiennymi płytkami z węglików spiekanych, z których każde może zastąpić kilka narzędzi o konstrukcji klasycznej. Na przykład jednym takim narzędziem można na tokarce planować czoło, przecinać, wycinać rowki, toczyć powierzchnie zewnętrzne walcowe wałków.

Następnie dr inż. Łukasz Ślązak z firmy YAMAZAKI MAZAK Central Europe sp. z o.o. oddział w Polsce przedstawił referat nt. „Systemy paletowe w elastycznych systemach produkcyjnych”. Proponowane systemy paletowe pozwalają na automatyzację procesów produkcyjnych i budowę elastycznych systemów produkcyjnych (FMS), co jest nowym wyzwaniem w świecie w tej dziedzinie. O ile efektywny czas pracy obrabiarki CNC wynosi 25÷40%, to czas wykorzystania tej samej obrabiarki w systemie FMS wynosi do 95%. Możliwość produkowania nawet krótkich serii wyrobów wysokiej jakości, przy niskich kosztach i przy krótkim czasie przygotowania produkcji, powoduje, że rozwiązanie takie jest bardzo efektywne i konkurencyjne wobec dotychczasowych rozwiązań organizacji procesów produkcyjnych. Elastyczność systemu polega także na tym, że na przykład początkowo ograniczony do zrobotyzowanego gniazda obróbczego w miarę potrzeb i możliwości może być dalej rozbudowywany i uzupełniany o kolejne obrabiarki i stacje załadowczo-rozładowcze. Przy czym FMS może pracować pod nadzorem systemu CPC (Cyber Production Center - system komputerowy planowania produkcji, zarządzania gospodarką magazynową, zdalnego programowania obrabiarek, monitorowania pracy obrabiarek) firmy Mazak praktycznie bezobsługowo (na przykład w firmie Mazak w Worcester w Anglii od kilku lat bez przerwy, bez obsługi, pracuje 35 obrabiarek).

Z kolei dr inż. Tadeusz Szczepanik przedstawił referat „Tendencje rozwojowe obrabiarek na przykładzie obrabiarki wielozadaniowej Mazak Integrex”, w którym zaprezentował kierunki rozwoju konstrukcji nowoczesnych obrabiarek sterowanych numerycznie CNC. Obok tokarek, które coraz częściej wyposażane są w głowice rewolwerowe z narzędziami obrotowymi, co pozwala na wykonywanie na tych obrabiarkach także operacji frezarskich, zaczynają dominować obra-

biarki CNC wielozadaniowe wieloosiowe. Doskonałym przykładem takiego rozwiązania jest obrabiarka Integrex firmy Mazak, której konstrukcja odpowiada idei firmy *Done In One* (obróbka w jednym zamocowaniu na jednej obrabiarence detalu od początku do końca), która ma dwa wrzeciona przedmiotowe z programowaniem obrotu osi C, suport narzędziowy dolny i wrzeciono narzędziowe górne z programowaną osią B. Obrabiarka ta przystosowana jest do pracy w systemie CPC i wyposażona jest w układ sterowania, który pozwala na jej programowanie zarówno w kodzie EIA/ISO, jak i w systemie konwersacyjnym Mazatrol, który właśnie po raz pierwszy w świecie w 1981 roku wprowadziła firma Mazak.

Obrabiarka zbudowana jest zgodnie z koncepcją (*i-machine*) inteligentnej obrabiarki, która podwyższa nie tylko dokładność i wydajność obrabiarki, ale także komfort i bezpieczeństwo obsługi. W systemie sterowania wbudowany jest doradca głosowy (*voice adviser*), który w przypadku kolizji lub awarii głosem (do wyboru jest kilkanaście języków) informuje operatora o zaistniałej sytuacji. Inteligentna osłona bezpieczeństwa (*intelligent safety shield*) już na etapie programowania i symulacji obróbki wykrywa kolizje przedmiotu i narzędzia. Inteligentna osłona termiczna (*intelligent thermal shield*) pozwala na kompensację wpływu zmian temperatury otoczenia na dokładność obróbki. Analogicznie systemy eliminacji drgań (*active vibration control*) i zabezpieczenia wrzeciona (*intelligent performance spindle*) pozwalają na automatyczną zmianę parametrów obróbki w trakcie pracy obrabiarki, aby zapewnić bezpieczną, dokładną i wydajną pracę obrabiarki. Enkodery obrotów o rozdzielczości 16 mln impulsów na obrót i dwurdzeniowe 64-bitowe procesory w układzie sterowania pozwalają na programowanie posuwu z dokładnością 0,1 μm .

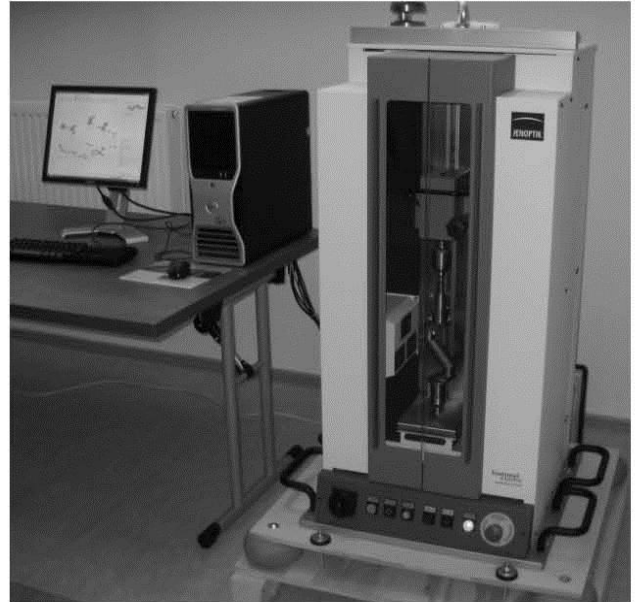
Podczas seminarium pracownicy firmy ITA z Poznania, która zajmuje się zaawansowanymi systemami narzędziowymi i pomiarowymi, wygłosili referaty na temat optycznych systemów pomiarowych firm GOM i Hommel oraz na temat presetera firmy KELCH:

- „Praktyczna analiza trójosiowego stanu naprężeń w próbce rozciąganej przy pomocy szybkich, optycznych systemów pomiaru odkształceń” - mgr inż. Damian Mierzchalski.
- „Szybkie pomiary optyczne elementów obrotowych” - mgr inż. Dariusz Brzozowski.
- „Zaawansowane metody ustawienia narzędzi poza maszyną obróbczą na przykładzie systemów pomiarowych firmy KELCH” - mgr inż. Marcin Barwinek.
- „Wykorzystanie współrzędnościowych systemów fotogrametrycznych firmy GOM MbH w przemyśle” - mgr inż. Marek Radke.

Nowoczesny system ustawiania narzędzi firmy KELCH pozwala na bardzo dokładne mocowanie narzędzi w uchwytach narzędziowych na zasadzie zacisku pod wpływem zmiany temperatury oprawek (sposób mocowania aktualnie najdokładniejszy) z możliwością eksportu danych korekcyjnych do układów sterowania obrabiarek CNC. Presetery, szczególnie w przypadku narzędzi wielostrzowych o dużych gabarytach, pozwalają na szybką i łatwą wymianę płytek skrawających.

Natomiast systemy optyczne firmy GOM ARAMIS, ATOS, PONTOS i TRITOP pozwalają na statyczną i dynamiczną analizę deformacji 3D zarówno przedmiotów o niewielkich gabarytach, jak i dużych obiektów (na przykład wagon kolejowy czy kadłub statku). Na przykład ARAMIS jest systemem bezdotykowym i niezależnym od właściwości ma-

teriału, służącym do analizy próbek obciążanych statycznie i dynamicznie (częstość próbkowania kamer od 24 Hz do 1 000 000 Hz), rejestrując: współrzędne punktów 3D, przemieszczenia i przyspieszenia 3D, wartości odkształceń powierzchniowych, szybkość odkształceń. Dokładność systemu PONTOS, który pozwala na badanie dynamiczne dużych obiektów (na przykład samochodu), wynosi 0,01 do 0,05 mm. System ATOS pozwala na digitalizację 3D powierzchni z pomocą dwóch kamer metodą triangulacji (dwie kamery mierzą 800 000 punktów w czasie 0,8 s).

System pomiarowy Hommel Opticline Contour do skanowania wałków

Seminarium połączone było z demonstracją narzędzi skrawających firmy Sandvik, paneli sterowania firmy Mazak, maszyny wytrzymałościowej firmy Hegewald & Peschke, systemów optycznych firmy GOM i skanera optycznego firmy Hommel, co spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony uczestników seminarium. Szczególnie przyrządy pomiarowe firmy GOM, pozwalające na szybki zdalny pomiar statyczny i dynamiczny przedmiotów oraz odpowiednią obróbkę danych w systemie komputerowym wzbudzały żywe zainteresowanie. Pomiary optyczne są bowiem bardzo wygodne do realizacji i znajdują coraz szersze zastosowanie, umożliwiając w wielu przypadkach pomiary, których realizacja innymi sposobami była bardzo dotychczas bardzo trudna i kłopotliwa lub nawet niemożliwa.

Wydział Inżynierii Mechanicznej i Informatyki od wielu lat współpracuje z firmami Sandvik, Mazak i ITA, co daje możliwość odbywania zajęć wyjazdowych studentów w tych firmach w Warszawie, Wanatach lub w Poznaniu. Również podobne szkolenia tematyczne, jak to w Agencji Rozwoju Regionalnego, prowadzone są przez te firmy co pewien czas także na terenie Uczelni. W seminarium w Agencji Rozwoju Regionalnego brali udział nie tylko pracownicy i studenci naszej Uczelni, ale także przedstawiciele zakładów przemysłowych. Należy także podkreślić doskonałe warunki i profesjonalne przygotowanie seminarium przez Agencję Rozwoju Regionalnego.

dr hab. inż. Tadeusz Nieszporek prof. PCZ
dr inż. Piotr Boral
WIMiI

INSTYTUT INŻYNIERII ŚRODOWISKA POLITECHNIKI CZĘSTOCHOWSKIEJ
organizuje

XVI KONFERENCJĘ NAUKOWO-TECHNICZNĄ
Z CYKLU

GOSPODARKA ODPADAMI W GMINACH - TECHNOLOGIE, PROBLEMY I WYZWANIA

POD PATRONATEM KOMITETU INŻYNIERII ŚRODOWISKA PAN

Termin: 20-22 września 2010 r. Ustroń

Celem konferencji jest przekazanie przez przedstawicieli nauki i przemysłu najnowszych informacji i wymiana doświadczeń dotyczących gospodarki odpadowej w gminach. W ramach referatów konferencyjnych będą omawiane zagadnienia dotyczące:

- gospodarki odpadami komunalnymi
- selektywnego gromadzenia odpadów
- przeróbki osadów ściekowych,
- unieszkodliwiania osadów ściekowych ze szczególnym uwzględnieniem procesów: kompostowania, suszenia, spalania,
- sposobów zagospodarowania pozostałości po termicznym unieszkodliwianiu odpadów,
- wymiany doświadczeń na temat nowoczesnych technologii unieszkodliwiania odpadów.

Serdecznie zapraszamy do czynnego uczestnictwa w obradach nie tylko stałych uczestników naszych konferencji, ale

również wszystkich zainteresowanych tą problematyką, życząc udanych spotkań, wymiany doświadczeń, podniesienia kwalifikacji oraz mile spędzonego czasu.

ADRES DO KORESPONDENCJI

Instytut Inżynierii Środowiska
ul. Brzeźnicka 60a, 42-200 Częstochowa
tel. 34 372-13-03, tel./fax 34 372-13-04
e-mail: iis@is.pcz.czest.pl, www.is.pcz.czest.pl

Komitet organizacyjny

Przewodniczący - prof. dr hab. inż. January Bieć

Sekretarz - mgr inż. Małgorzata Banecka

Członkowie: mgr inż. Krzysztof Goleniewski, mgr inż. Teresa Rozpondek, dr inż. Tomasz Kamizela, dr inż. Katarzyna Wystalska, dr inż. Mariusz Kowalczyk, dr inż. Robert Malmur, dr Magdalena Zabochnicka-Świątek, mgr inż. Grzegorz Zasada, dr inż. Krystyna Malińska

WYDAWNICTWO

na XVI Wrocławskich Targach Książki Naukowej

W dniach 17-19 marca bieżącego roku Wydawnictwo Politechniki Częstochowskiej w osobach mgr Lucyny Żyły i mgr Anity Nowakowskiej prezentowało dorobek naukowy pracowników naszej Uczelni na XVI Wrocławskich Targach Książki Naukowej (WTKN). Impreza odbyła się w Centrum Kongresowym Politechniki Wrocławskiej. W targach wzięło udział 59 wydawców z całej Polski, którzy przedstawiali bardzo szeroką i różnorodną ofertę.

Liczba wystawców tegorocznych WTKN była znacznie niższa w porównaniu do lat poprzednich. Kilka krajowych wydawnictw zdecydowało się na prezentację i sprzedaż swojego dorobku na stoisku zbiorczym, obsługiwanym przez pracowników Oficyny Wydawniczej Politechniki Wrocławskiej. Wystawcy podkreślali także, że zauważalne jest systematyczne zmniejszanie się liczby osób odwiedzających targi, dotyczy to zarówno studentów, naukowców, księgarzy, jak i bibliotekarzy. Oprócz książek z zakresu nauk ścisłych, prezentowanych przede wszystkim przez wydawnictwa politechniczne, na targach można było zakupić również publikacje z takich dziedzin, jak np.: nauki przyrodnicze, medyczne czy humanistyczne.

W programie wrocławskich targów zawsze znajduje się wiele imprez towarzyszących: spotkania z autorami, wykłady czy konkursy, w tym m.in. na najtrafniejszą szatę edytorską książki naukowej. W bieżącym roku zwyciężyła praca zbiorowa pod red. T. Kozaczewskiego i H. Kozaczewskiej-

-Golasz pt. „Portale trzynastowiecznej architektury na Śląsku”, wydana przez Oficynę Wydawniczą Politechniki Wrocławskiej. Przyznano również cztery nagrody równorzędne i sześć wyróżnień. Warto także podkreślić, że tematem przewodnim wykładów tegorocznych WTKN była tzw. książka elektroniczna; jej dystrybucja oraz prawa autorskie w Internecie.

Stoisko Wydawnictwa PCz na XVI WTKN

Tegoroczna oferta Wydawnictwa Politechniki Częstochowskiej niestety nie była zbyt bogata. Obejmowała około 50 tytułów, wśród których przeważały monografie i prace

zbiorowe. W tym roku największym powodzeniem cieszyła się książka prof. Marleny Rajczyk z 2009 roku pt. „Kosztorysowanie robót budowlanych” w cenie 18,00 zł, a także publikacje prof. Adama Kisiela, w tym trzecie wydanie „Poradnika hydromechanika i hydrotechnika” z 2008 roku (cena 10,00 zł). Księgarze i pracownicy naukowcy zainteresowani byli z kolei monografią dra Adama Dużyńskiego pt. „Analiza rzeczywistych parametrów techniczno-eksploatacyjnych gazowych zespołów kogeneracyjnych”, która ukazała się w 2009 roku w cenie 145,00 zł.

Udział Uczelni w tego typu imprezach wymaga od nas, pracowników Wydawnictwa PCz, dużego zaangażowania, fachowego doradztwa przede wszystkim w zakresie tematyki prezentowanych publikacji, ale także profesjonalnej obsługi pracowników naukowych, studentów, bibliotekarzy czy księgarzy. Od wielu lat staramy się sprostać rosnącym wymaganiom, które stawia rynek książki naukowej, i jak

najlepiej prezentować dorobek naukowy naszych autorów. Tegoroczne WTKN możemy uznać za bardzo udane. Pomimo ograniczonej liczby tytułów oraz niewielu nowości książkowych udało nam się zainteresować książką techniczną kupujących oraz udowodnić, że nawet niewielkie wydawnictwa uczelniane mogą konkurować z dużymi oficynami wydawniczymi. Chcemy jednak podkreślić, że sukces na tego typu imprezach zależy głównie od Państwa. Zachęcamy więc do dalszej pracy twórczej i polecamy pod rozwagę słowa Jarosława Iwaszkiewicza: „Za książką kryje się Autor. Jego pisanie jest więc listem do czytelnika. Piszemy zazwyczaj listy do przyjaciół. Książka jest listem Autora do przyjaciela”.

Anita Nowakowska
Lucyna Żyła
Wydawnictwo PCz

PROFESURY

Postanowieniem z dnia 17 czerwca 2009 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński nadał drowi hab. inż. **Jerzemu Filipiakowi** tytuł profesora nauk technicznych.

Prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak urodził się 10 sierpnia 1947 r. w Grodzisku Mazowieckim. W 1966 r. ukończył Technikum Radiowe w Warszawie. Studia na Wydziale Elektroniki WAT rozpoczął po rocznym pobycie w jednostce wojskowej. Po pierwszym semestrze został przyjęty na kierunek fizyka techniczna na Wydział Chemii i Fizyki Technicznej. W 1970 r. został mianowany na stopień podporucznika. Pracę w WAT rozpoczął w 1973 r. na stanowisku starszego inżyniera w katedrze Podstaw Mechaniki i Fizyki Technicznej.

Od momentu rozpoczęcia pracy aż do chwili obecnej tematem działalności naukowej prof. dra hab. inż. Jerzego Filipiaka są podzespoły z akustyczną falą powierzchniową (APF). W 1979 r. na Wydziale Elektroniki WAT obronił rozprawę doktorską pt. *Teoretyczno-eksperymentalna analiza dyspersyjnych linii opóźniających*. W 1994 roku za pracę pt. *Zagadnienia syntezy podzespołów z akustyczną falą powierzchniową do obróbki sygnałów złożonych typu „chip”* uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w zakresie elektroniki ze specjalnością urządzenia akustoelektroniczne na Wydziale Elektroniki WAT.

W 2001 r. prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak został mianowany profesorem nadzwyczajnym WAT. W wyniku reorganizacji Sił Zbrojnych RP prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak 30 czerwca 2002 r. został zwolniony z zawodowej służby wojskowej w stopniu pułkownika.

Następnie podjął pracę na Politechnice Częstochowskiej, na Wydziale Elektrycznym, gdzie pracuje do chwili obecnej. W 2002 r. został mianowany profesorem nadzwyczajnym Politechniki Częstochowskiej. Od 2005 r. pełni funkcję dyrektora Instytutu Elektroniki i Systemów Sterowania. Tematem jego prac naukowo-badawczych nadal pozostały czujniki przyspieszenia z AFP. Prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak swój dorobek w zakresie czujników przyspieszenia z AFP zamieścił w monografii pt. *Czujniki przyspieszenia z akustyczną fa-*

lą powierzchniową wydanej przez Politechnikę Częstochowską w 2006 roku. W 2009 roku prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak uzyskał tytuł profesora nauk technicznych.

Prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak odbiera nominację profesorską

Do najważniejszych osiągnięć w działalności naukowo-badawczej prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak zalicza opracowanie i wykonanie prototypów kompletów linii dyspersyjnych do stacji radiolokacyjnych, wdrożenie ich do produkcji w Instytucie Tele- i Radiotechnicznym (ITR), a także opracowanie i wykonanie modeli biernych identyfikatorów z AFP i wykonanie różnych modeli mierników przyspieszenia z AFP. Za opracowanie i wykonanie linii z przetwornikiem dyspersyjnym o równoodległych elektrodach prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak był wielokrotnie wyróżniany. Otrzymał Nagrodę Ministra Obrony Narodowej 2 stopnia w 1979 r. oraz Mistrza Techniki Warszawa w 1988 r. i Mistrza Techniki w 1989 r.

Był promotorem dwóch przewodów doktorskich, które tematycznie obejmowały zagadnienia związane z opracowaniem, wykonaniem i badaniami czujników przyspieszenia z AFP.

Jest autorem tekstów następujących haseł do Wielkiej Encyklopedii PWN w dziale elektronika, opracowanych w latach 2001-2002: „Akustoelektronika”, „Linia opóźniająca”, „Filtracja”, „Filtr elektryczny”, „Konwolutor”, „Identyfikator”.

Wielokrotnie był recenzentem projektów badawczych i artykułów w czasopiśmie naukowych. Jest współautorem pięciu patentów z zakresu urządzeń z AFP. Był kierownikiem czterech projektów badawczych, wielu prac statutowych i zleconych przez MON i przemysł. Jest autorem i współautorem 103 publikacji z zakresu urządzeń z AFP.

Podczas pracy zawodowej w WAT, w latach 1973-2002 prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak prowadził zajęcia dydaktyczne z fizyki ogólnej, teorii drgań, mechaniki kwantowej i akustoelektroniki. Dla studentów indywidualnych na kierunku fizyka techniczna prowadził zajęcia z podstaw akustoelektroniki, generacji i detekcji powierzchniowych fal akustycznych, technologii wykonania podzespołów z AFP, technicznych zastosowań urządzeń z AFP, układów z AFP w mikroelektronice oraz układów z AFP w obróbce sygnałów. Opracował programy tych przedmiotów oraz przygotował ćwiczenia laboratoryjne.

Aktualnie na Politechnice Częstochowskiej prowadzi zajęcia dydaktyczne według własnych opracowanych programów z następujących przedmiotów: podstawy elektroniki i przyrządy półprzewodnikowe, układy i systemy scalone, układy elektroniczne, mikroelektronika, fizyczne podstawy piezoelektroniki.

Tematem zainteresowań naukowo-badawczych prof. dra hab. inż. Jerzego Filipiaka w dalszym ciągu pozostają czujniki przyspieszenia z AFP. Aktualnie jest kierownikiem projektu rozwojowego pt. „Wibracyjny system elektronicznego ostrzegania z czujnikami drgań z AFP”.

Prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak jest żonaty, ma dwie córki i trójkę wnuków. Poza wymienionymi sprawami zawodowymi prof. dr hab. inż. Jerzy Filipiak zajmował się czynną rekreacją. W latach 1970-1980 uprawiał judo, regularnie grał w piłkę nożną. Był ratownikiem WOPR, pletwonurkiem i nauczycielem pływania. Uprawiał żeglarstwo śródlądowe i morskie. Uczestniczył w wielu rejsach po Bałtyku i Morzu Północnym. Od lat 70. ubiegłego wieku do chwili obecnej uprawia amatorsko narciarstwo zjazdowe.

Postanowieniem z dnia 30 grudnia 2009 r. prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Lech Kaczyński nadał drowi hab. inż. **Zygmuntowi Pawłowi Piątkowi** tytuł profesora nauk technicznych.

Od 1 października 2008 r. jest pracownikiem naukowo-dydaktycznym w Instytucie Inżynierii Środowiska Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska Politechniki Częstochowskiej;

chowskiej; dyscyplina naukowa: elektrotechnika. W 1972 r. ukończył Wydział Elektryczny Politechniki Śląskiej w Gliwicach, gdzie w 1980 r. uzyskał stopień doktora, a w 2000 r. doktora habilitowanego. W latach 1972-2003 pracował jako asystent, a następnie jako adiunkt i profesor nadzwyczajny w Instytucie Elektrotechniki Teoretycznej i Przemysłowej Politechniki

Śląskiej. W latach 2003-2008 pracował w Katedrze Elektrotechniki Wydziału Elektrycznego Politechniki Częstochowskiej jako profesor nadzwyczajny. Od 1983 do 1988 r. był nauczycielem akademickim na Université de Tlemcen (Algeria). 30 grudnia 2009 roku prezydent RP nadał mu tytuł profesora nauk technicznych, a od 1 stycznia 2010 roku został mianowany, przez JM Rektora Politechniki Częstochowskiej, na stanowisko profesora zwyczajnego. Jego zainteresowania naukowe to: zagadnienia pola elektromagnetycznego występujące w torach wieloprądowych, napowietrznych i kablowych liniach przesyłowych NN i WN, obwodach ziemnopowrotnych, grzejnictwie indukcyjnym i przy impulsowym kształtowaniu metali. Jest autorem lub współautorem około 190 prac naukowych opublikowanych w kraju i za granicą w materiałach konferencyjnych, monografiach i czasopiśmie, takich jak: *Elektryka, Przegląd Elektrotechniczny, Wiadomości Elektrotechniczne, Rozprawy Elektrotechniczne, Computer Applications in Electrical Engineering, Advances in Electrical and Electronic Engineering, Archives of Electrical Engineering, Acta Technica CSAV* oraz *Electric Power Systems Research*. Współpracuje z ośrodkami akademickimi i przemysłowymi Polski, Francji, Czech, Słowacji i Ukrainy. Wielokrotnie wchodził w skład komitetów naukowych i programowych konferencji krajowych i zagranicznych. Był kierownikiem i uczestnikiem licznych prac statutowych i kierunkowych. Jest promotorem wielu prac inżynierskich i magisterskich oraz trzech rozpraw doktorskich. Prowadził bądź prowadzi wykłady z: *podstaw elektrotechniki, fal i anten, teorii pola elektromagnetycznego, elektrotechniki i elektroniki, techniki badań naukowych, metod obliczeniowych w nauce i technice, podstaw automatyki, maszyn elektrycznych, podstaw elektroenergetyki, elektrotechniki teoretycznej oraz z elektrotechniki ogólnej*. Jest współautorem 6 podręczników i skryptów akademickich oraz autorem 3 monografii.

HABILITACJE

Robert Ulewicz ukończył studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej w 1997

16 września 2009 roku na Wydziale Budowy Maszyn Uniwersytetu Żylińskiego w Żylinie (Republika Słowacka) odbyło się kolokwium habilitacyjne dra inż. **Roberta Ulewicza**. Temat rozprawy: „Metody i instrumenty zapewnienia jakości materiałom inżynierskim”. Nadany mu przez Radę Wydziału stopień doktora habilitowanego został zatwierdzony 19 października 2009 roku. Robert Ulewicz ukończył studia na Wydziale Metalurgii i Inżynierii Materiałowej Politechniki Częstochowskiej w 1997

roku. Po ukończonych studiach rozpoczął pracę na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej w Katedrze Inżynierii Produkcji, w tym samym czasie kontynuował naukę na studiach doktoranckich na Uniwersytecie Żylińskim. Studia doktoranckie ukończył w 2003 roku obroną pracy doktorskiej pt. „Własności zmęczeniowe żeliwa sferoidalnego w obszarze wysokocyklowym”. Po ukończeniu doktoratu kontynuuje współpracę z Katedrą Inżynierii Materiałowej na Wydziale Budowy Maszyn Uniwersytetu Żylińskiego w obszarze badań zmęczeniowych i procedur zapewnienia jakości materiałom inżynierskim. Wynikiem tej współpracy są 24 publikacje z pracownikami tej Katedry. Na lamach naszego czasopisma

dr hab. inż. Robert Ulewicz pragnie podziękować rektorowi Uniwersytetu Żylińskiego Ing Jánowi Bujňák i dziekanowi Wydziału Budowy Maszyn Stefanowi Medveckiemu za możliwość współpracy i realizację wspólnie programów badawczych. Dr hab. inż. Robert Ulewicz jest autorem lub współautorem sześciu książek, skryptu i ponad 200 publikacji krajowych i zagranicznych. Za działalność naukową i organizacyjną otrzymał kilkakrotnie zespołowe Nagrody Rektora Politechniki Częstochowskiej. Jest członkiem SIMP i SPWIR. Obecnie pełni funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Inżynierii Produkcji na Wydziale Zarządzania Politechniki Częstochowskiej.

8 grudnia 2009 roku na Uniwersytecie w Żylinie odbyło się kolokwium habilitacyjne dra inż. **Arkadiusza Szymanka**. Temat rozprawy habilitacyjnej „Odsiarczenie spalin z fluidnych kotłowni mechanicznie aktywowanymi wapencowymi odpadami”. Arkadiusz Szymanek ukończył studia magisterskie na Wydziale Budownictwa i Inżynierii Środowiska

w 1995 roku. Uzyskał dyplom magistra inżyniera inżynierii środowiska o specjalności urządzenia sanitarne. W tym samym roku podjął pracę w Instytucie Inżynierii Środowiska, w Zakładzie Ogrzewnictwa, Wentylacji i Ochrony Atmosfery na stanowisku asystenta. Od początku swej pracy naukowej zajmował się tematyką związaną z odsiarczaniem spalin. W 1997 roku otrzymał trzyletni grant promotorski KBN Nr 8T10B04013, *Badania modyfikowanych sorbentów wapniowych do suchego odsiarczania spalin*. Jednocześnie od 1996 roku był współwykonawcą grantu KBN 8T10B00610 *Ekologicznie czyste spalanie węgla w binarnej cyrkulacyjnej warstwie fluidalnej*. Od 1999 roku był głównym wykonawcą i współautorem międzynarodowego grantu naukowo-badawczego w ramach IV Programu Ramowego INCO-COPERNICUS, *Studies on High - Efficient In - Furnace Dry SO₂ Capture for Clean Combustion Process of Brown Coal*. Efektem prac było opracowanie technologii produkcji sorbentów wysokoreaktywnych, która została nagrodzona na Targach Expo 2000 w Hanowerze. W latach 1995-2000 odbył zagraniczne staże naukowe w Finlandii w Foster Wheeler, w Grecji na Aristoteleu University w Salonikach. W 1999 roku odbył także staż naukowo-przemysłowy w Elektrowni Turów. W 2000 roku obronił pracę doktorską pt. *Badania modyfikowanych sorbentów wapniowych do suchego odsiarczania spalin* w Instytucie Techniki Ciepłej i Mechaniki Płynów Politechniki Wrocławskiej. W 2001 roku odbył staż naukowy na Technical University of Ostrava w Czechach. Staż ten związany był z prowadzeniem wspólnych badań w ramach programu Inco-Copernicus. Od 2001 roku był również członkiem międzynarodowego zespołu badawczego w ramach V Programu Ramowego Unii Europejskiej zatytułowanego *CFB Combustion*. Od początku swojej pracy naukowo-badawczej czynnie uczestniczył w badaniach przemysłowych dotyczących odsiarczania spalin. Efektem badań było opracowanie kilku modyfikacji w suchej metodzie odsiarczania spalin (FSI) dla kotłów pyłowych. Po uruchomieniu pierwszych bloków fluidalnych w Polsce zajął się badaniem odsiarczania spalin w kotłach fluidalnych, zarówno w skali laboratoryjnej, jak i przemysłowej. W latach 2002-

-2003 był kierownikiem grantu realizowanego w ramach współpracy dwustronnej z Czechami - Technical University Ostrava, dotyczącego emisji z kotłów fluidalnych. Od 2001 do 2003 r. był kierownikiem BW *Badanie sorbentów na bazie mieszanek popiołowo-wapniowych*, a od 2004 do 2007 kierownikiem BW *Badania utylizacji odpadu z pól suchego odsiarczania spalin*. Od 2001 r. jest również wykonawcą BS *Badania i optymalizacja pracy kotłów z cyrkulacyjną warstwą fluidalną*. Począwszy od 2000 roku wykonał, zarówno w zespole, jak i indywidualnie, ponad 30 prac badawczo-rozwojowych dotyczących zagadnień związanych z odsiarczaniem i sorbentami.

Wykorzystując doświadczenia nabyte przy pracy nad technologiami modyfikacji chemicznej popiołów przy produkcji sorbentów wraz z firmą Energomar Nord zajął się opracowaniem technologii przemysłowej aktywacji mechanicznej sorbentów. Po przeprowadzeniu szeregu testów zaprojektowano i wykonano instalację aktywacji mechanicznej w Elektrowni Turów. Instalacja przemysłowa ma wydajność 24 t/h. Od początku, jako współautor technologii, czynnie uczestniczył przy wdrażaniu i uruchamianiu instalacji, a po uruchomieniu wykonywał badania podstawowe na pierwszej w świecie tego typu instalacji w skali przemysłowej. Efektem prowadzonych badań był cykl publikacji i prezentacji w Polsce i na świecie. Wyniki prowadzonych badań zaprezentował w ponad 80 publikacjach oraz monografii *Odsiarczanie spalin aktywowanymi odpadami wapniowymi*. Jest również współautorem dwóch patentów. Wśród nagród, które otrzymał za pracę naukową, znajdują się: Nagroda Rektora Politechniki Częstochowskiej zespołowa I stopnia za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze *Opracowanie linii technologicznej produkcji sorbentów modyfikowanych*, rok 1999, Nagroda Rektora Politechniki Częstochowskiej zespołowa II stopnia za szczególne osiągnięcia naukowo-badawcze *Technologia wysokosprawnego odsiarczania spalin przy użyciu sorbentów modyfikowanych*, rok 2001, Nagroda I stopnia Rektora Politechniki Częstochowskiej za cykl publikacji z zakresu proekologicznych procesów fluidyzacyjnych. Jego działalność organizacyjna została uhonorowana kolejnymi nagrodami: Nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej zespołową II stopnia za szczególne osiągnięcia organizacyjne *Organizacja sympozjum międzynarodowego ENERGIA 2001*, Nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej zespołową II stopnia za szczególne osiągnięcia organizacyjne *Organizacja sympozjum międzynarodowego EFEKTYWNOŚĆ W ENERGETYCE 2002*, Nagrodę Rektora Politechniki Częstochowskiej III stopnia za zorganizowanie „Dnia Nauki” na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska oraz nagrodę Fundacji Ekologicznej Silesia za opiekę nad najlepszą pracą magisterską w województwie śląskim „Badania jednoczesnego odsiarczania i odazotowania spalin przy użyciu mieszanki węglan wapnia - siarczan amonu”. Był współorganizatorem trzech cyklicznych konferencji *Fluidalne spalanie węgla*, a także dwóch konferencji międzynarodowych *Efektywność w energetyce i energia*. W 2004 roku otrzymał Brązowy Krzyż Zasługi. W latach 2008-2010 był kierownikiem grantu „Sorbenty z odpadów” w ramach Inicjatywy Technologicznej I. Efektem prac było wdrożenie i wybudowanie pilotażowej instalacji aktywacji elektromagnetycznej odpadów wapiennych do mokrego odsiarczania spalin.

Jest ojcem trójki dzieci, a jego pasją są konie. Jest brązowym medalistą AMP w ujeżdżeniu.

DOKTORATY

był prof. dr hab. inż. Henryk Dyja.

29 września 2009 r. Rada Wydziału Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej nadała mgr inż. **Sylwestrowi Sawickiemu** stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie metalurgia. Temat rozprawy: „Teoretyczne i doświadczalne aspekty walcowania prętów żebrowanych platerowanych stałą odporną na korozję”. Promotorem pracy

Jacek Przybylski prof. PCz.

16 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki nadała mgr inż. **Andrzejowi Kasprzyciemu** stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie budowa i eksploatacja maszyn. Temat rozprawy: „Rozwiązania konstrukcyjne struktur obciążających kolumny w badaniach drgań i stateczności”. Promotorem pracy był dr hab. inż.

14 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska nadała mgr inż. **Beacie Janeckiej** stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria środowiska. Temat rozprawy: „Fistabilizacja odpadów popłuczkowych z górnictwa rud cynku i ołowiu”. Promotorem pracy był dr hab. Rafał Kucharski prof. PCz.

Liudmila Dymava prof. PCz.

17 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki nadała mgr inż. **Krzysztofowi Kaczmarkowi** stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie informatyka. Temat rozprawy: „Algorytmy podejmowania decyzji w warunkach niepewności i ich zastosowanie na rynku kapitałowym”. Promotorem pracy była dr hab. inż.

15 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej nadała mgr inż. **Marcie Kadlubek** stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. Temat rozprawy „Logistyczna obsługa klienta w procesach zarządzania przedsiębiorstwami transportowymi”. Promotorem pracy była prof. dr hab. Maria Nowicka-Skowron.

18 lutego 2010 r. Rada Wydziału Inżynierii Mechanicznej i Informatyki nadała mgr inż. **Łukaszowi Kuczyńskiemu** stopień doktora nauk technicznych w dyscyplinie informatyka. Temat rozprawy: „Efektywne zarządzanie danymi w metaklastrach komputerów PC”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Roman Wyrzykowski prof. PCz.

15 grudnia 2009 r. Rada Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej nadała mgr inż. **Leszkowi Szczupakowi** stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu. Temat rozprawy: „Efektywność inwestowania w gospodarstwach rolniczych wspieranych środkami SAPARD”. Promotorem pracy był dr hab. inż. Wiesław Musiał prof. UR.

23 marca 2010 r. Rada Wydziału Zarządzania nadała mgr **Agacie Krukowskiej-Miler** stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie nauk o zarządzaniu. Temat rozprawy: „Marketing wartości w zarządzaniu niepublicznymi zakładami opieki zdrowotnej w województwie śląskim”. Promotorem pracy był dr hab. Arnold Pabian prof. PCz.

POŻEGNANIA

W dniu 31 grudnia ubiegłego roku odszedł od nas w wieku 69 lat po ciężkiej chorobie dr hab. Rafał Kucharski, profesor i wieloletni wykładowca Politechniki Częstochowskiej. Od 2000 r. pracował na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska w Instytucie Inżynierii Środowiska, będąc równocześnie pracownikiem Instytutu Ekologii Terenów Przemysłowych w Katowicach. Był opiekunem wielu prac magisterskich i promotorem prac doktorskich. Ponadto w ramach współpracy zagranicznej prowadził wykłady i seminaria w wielu placówkach naukowych w USA, między innymi

w uniwersytetach stanowych na Florydzie i w Arizonie oraz Agencji Ochrony Środowiska USA.

Profesor R. Kucharski ukończył Wydział Farmacji Akademii Medycznej w Poznaniu w 1965 r. Po uzyskaniu dyplomu pracował w latach 1965-1973 jako kierownik laboratorium w Kombinacie Górnico-Hutniczym „Orzeł Biały” w Bytomiu, prowadzącym eksploatację rud cynku i ołowiu. W 1973 r. przeniósł się do Centrum Ochrony Środowiska w Katowicach. W 1974 r. na swojej macierzystej uczelni uzyskał tytuł doktora nauk farmaceutycznych w zakresie

oceny narażenia zawodowego. Tytuł doktora habilitowanego nauk przyrodniczych w dziedzinie ekologii terenów przemysłowych uzyskał w Instytucie Ekologii PAN w Warszawie w 1990 r.

Pracując pod egidą Światowej Organizacji Zdrowia odbył wiele naukowych podróży zagranicznych, dzięki którym nawiązał liczne kontakty naukowe. W latach 1996-2002 był jednym z głównych wykonawców nowatorskich badań dotyczących wykorzystania roślin do usuwania metali ciężkich z gleby, prowadzonych we współpracy z Departamentem Energetyki USA.

Jego specjalnością naukową była toksykologia środowiskowa i rewitalizacja terenów zdegradowanych. Doświadczenia wyniesione z górnictwa rudnego zainspirowały profesora R. Kucharskiego do badań zanieczyszczenia gruntów metalami ciężkimi. Zaowocowały one stworzeniem wraz ze współpracownikami klasyfikacji gruntów uprawnych ze względu na zanieczyszczenie ołowiem, kadmem i cynkiem, co w znacznym stopniu zmieniło spojrzenie na bezpieczeństwo prowadzenia upraw rolnych na terenach zdegradowanych działalnością przemysłową. Ostatnie prowadzone przez Niego badania, które tak niespodziewanie przerwała śmierć, dotyczyły metod oczyszczania i stabilizacji gleb zanieczyszczonych metalami ciężkimi.

Dr hab. Rafał Kucharski
prof. PCz
1940-2009

Profesor R. Kucharski był autorem blisko 70 publikacji naukowych, prac monograficznych, artykułów popularno-naukowych i referatów. Pełnił również wiele funkcji w gremiach naukowych. W latach 1979-2004 był członkiem Rady Naukowej IETU, a w latach 1994-1999 jej przewodniczącym. Ponadto był członkiem Rady Naukowej Instytutu Ochrony Środowiska w Warszawie, Rady Naukowej Międzynarodowego Centrum Ekologii PAN w Warszawie oraz Komisji Ochrony Środowiska i Utylizacji Odpadów PAN Oddział w Katowicach.

Czas prywatny Profesor poświęcał rodzinie, a także swoim pasjom. Z zapalem uprawiał nurkowanie, kolekcjonował stare zegary i amatorsko zajmował się stolarstwem.

Jednak my będziemy Go pamiętać nie tylko za Jego zasługi naukowe. Dla nas wszystkich był przede wszystkim człowiekiem otwartym i uczciwym, który od nikogo nie odwrócił się w obliczu problemów. Jego osobowość, cechująca się pogodą ducha, otwartością i życzliwością, wszędzie zjednywała mu przyjaciół. To ogromna strata, kiedy odchodzi człowiek, będący jednocześnie nauczycielem i kolegą. Takich ludzi nigdy się nie zapomina.

Koleżanki i Koledzy
z Instytutu Inżynierii Środowiska

W dniu 15 września 2009 r. w wieku 79 lat zmarł Zygmunt Dębowski, emerytowany profesor PCz, doktor habilitowany inżynier, zasłużony pracownik Wydziału Inżynierii i Ochrony Środowiska, wybitny specjalista w zakresie inżynierii środowiska, ceniony pedagog, wspaniały wychowawca młodzieży akademickiej, promotor wielu prac doktorskich. Związany był z Politechniką Częstochowską od 1993 r. Odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej.

Profesor Zygmunt Dębowski rozpoczynał swoje życie zawodowe w pierwszych, trudnych latach powojennej Polski. W 1948 r., mając 18 lat, rozpoczął prace na stanowisku laboranta, a następnie technika - chemika w Głównym Instytucie Górnictwa w Katowicach. Pracując oraz mając rodzinę ukończył studia wieczorowe na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. W 1972 r. uzyskał stopień doktora o specjalności „chemiczna technologia węgla”, a w 1981 r. - stopień doktora habilitowanego w tej samej specjalności. Pracując w GIG-u brał czynny udział w pracach badawczych i wdrożeniowych

Zdjęcie z konferencji „Węgiel aktywny w ochronie środowiska” w Białowieży 6-8 czerwca 2006 r., którą organizował prof. Zygmunt Dębowski (stoi w środku).

Po jego lewej stronie - prof. Leszek Czepirski, a po prawej prof. Józef Szarawara

Dr hab. inż. Zygmunt Dębowski prof. PCz
1930-2009

ne są one w oparciu o uzyskany w 1980 roku patent pt. „Sposób otrzymywania sorbentów substancji toksycznych, zwłaszcza gazowych”.

Był twórcą nowej technologii produkcji węgla aktywnych w oparciu o węgiel kamienny, wdrożonej w 1985 roku w Hajnowskim Przedsiębiorstwie Suche Destylacji Drewna

przy opracowaniu technologii produkcji węgla aktywnych i sorbentów węglowych wykorzystywanych przy produkcji sprzętu ochrony dróg oddechowych dla potrzeb obronnych kraju. Za duże osiągnięcia w tej dziedzinie otrzymał 8 razy Nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Szczególnie znaczące było opracowanie i uruchomienie produkcji sorbentów węglowych o symbolach Actipol-7, Actipol-1 i HR-2. Są to sorbenty bardzo uniwersalne, nieustępujące wyrobom zagranicznym, stosowane w sprzęcie specjalnego przeznaczenia.

Na podkreślenie zasługują również opracowane technologie produkcji sorbentów o symbolach SHD-1 i SPT-1, służących do oczyszczania powietrza z SO₂, NO_x i innych gazów kwaśnych. Produkowane

w Hajnówce. Pozwoliło to na mniejsze zużycie energii, skrócenie czasu trwania procesu oraz polepszenie jakości wyrobów finalnych, w tym również produkowanych na ich bazie sorbentów. Za tę pracę otrzymał Nagrodę Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki jako kierownik zespołu autorsko-wdrożeniowego.

Od 1985 roku prace badawcze ukierunkował na zastosowanie węgla aktywnych w ochronie środowiska, do oczyszczania powietrza, wody i spalin. Opracowane zostały pod Jego kierownictwem technologie produkcji węgla aktywnego DTO i sorbentu DTA, przeznaczonych do połowych urządzeń oczyszczania skażonej wody pitnej, oraz węgla aktywnego o symbolu WD-ekstra do uzdatniania wody pitnej dla dużych aglomeracji, głównie na potrzeby wodociągu „Dzieńkowice”. Opracowane technologie zostały wdrożone do produkcji w latach 1988-1991 w Hajnowskim Przedsiębiorstwie Suche Destylacji Drewna w Hajnówce.

W latach 1988-1991 opracowano pod kierownictwem Profesora Z. Dębowskiego technologię produkcji sorbentu węglowego do odsiarczania spalin metodą bezodpadową. W latach 1991-1992 opracowano technologię produkcji taniego sorbentu do oczyszczania ścieków na bazie węgla brunatnego z KWB „Bełchatów”. W celu szerszego wykorzystania węgla aktywnych do oczyszczania wody pitnej i oczyszczania ścieków opracowano również metodę testowania ich w warunkach dynamicznych i przebadano przy użyciu tych metod wszystkie produkowane w kraju ziarnowe i granulowane węgle aktywne. Opracowano także wytyczne dla instalacji sorpcyjnego oczyszczania i uzdatniania wody.

Pod kierownictwem Profesora przeprowadzono badania nad użyciem węgla aktywnego do oczyszczania zaolejonych

ścieków oraz nad utylizacją zużytych olei mineralnych przez ich aglomerację z odpadami węglowymi (miałem).

Od 1977 do 1992 r. Profesor Z. Dębowski prowadził wykłady w Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie na Wydziale Chemicznego Przetwórstwa Węgla i Fizykochemii Sorbentów (obecnie Wydział Paliw i Energii) z przedmiotu specjalistycznego, tj. technologia sorbentów węglowych.

W 1993 roku rozpoczął pracę na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska w Politechnice Częstochowskiej. Był promotorem 5 prac doktorskich oraz recenzentem 6. Był autorem lub współautorem 20 patentów oraz prawie 100 publikacji naukowych. Był również organizatorem sześciu sympozjów naukowych w latach 1998-2008 nt. „Węgiel aktywny w ochronie środowiska i przemysłu”. Na Wydziale Inżynierii i Ochrony Środowiska prowadził zajęcia z odnowy wody oraz oczyszczania ścieków przemysłowych. Prowadził i recenzował dziesiątki prac dyplomowych.

Nas, współpracowników zadziwiał wiadomościami nie tylko z dziedziny sorbentów węglowych, ale np. z historii. Przy bardzo rozległej wiedzy pozostał skromnym człowiekiem, chętnym do pomocy innym, ciepłym i bardzo życzliwym. Był dla nas Mistrzem nie tylko w swej dziedzinie naukowej, ale również w życzliwym podejściu do studentów. Znał np. imiona studentów, z którymi miał zajęcia. Student trafiający do Jego pokoju z jakąś prośbą był zawsze witany uśmiechem i wyciągniętą dłonią. Był człowiekiem, któremu można było się pożalić oraz poprosić o poradę nie tylko w sprawach zawodowych. Pan Profesor Zygmunt Dębowski ze swą życzliwością, bezinteresowną chęcią pomocy oraz rozległymi wiadomościami jest i będzie dla nas wzorem do naśladowania. Na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Koleżanki i Koledzy z Instytutu Inżynierii Środowiska

29 sierpnia 2009 r. zmarł nasz serdeczny Przyjaciel dr inż. Marek Rozpondek, wybitny specjalista w zakresie metalurgii plazmowej, a także ceniony pedagog i wychowawca młodzieży akademickiej. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi i wyróżniony nagrodami JM Rektora Politechniki Częstochowskiej za osiągnięcia naukowe i organizacyjne.

Dr inż. Marek Rozpondek urodził się 5 stycznia 1955 r. w Częstochowie. Szkołę średnią - Technikum Hutnicze ukończył w 1975 roku. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Metalurgicznym Politechniki Częstochowskiej, otrzymując w 1980 r. stopień magistra inżyniera hutnictwa ze specjalnością plazmotermia niskotemperaturowa. Bezpośrednio po ukończeniu studiów podjął pracę na macierzystym Wydziale w ówczesnym Instytucie Energetyki Hutniczej. Po reorganizacji struktur Wydziału od 1982 r. pracował w Zakładzie Plazmotermii Niskotemperaturowej, należącej do Katedry Energetyki Hutniczej. Od 1985 r. formalnie, a od 1990 r. na stałe był związany z zespołem aktualnej Katedry Ekstrakcji i Recykulacji Metali.

Działalność naukowa M. Rozpondka koncentrowała się na dwóch problematykach, a mianowicie zastosowaniu plazmy termicznej oraz inżynierii procesowej w recyklingu metali. W odniesieniu do plazmy termicznej należał do grupy pionierów badań nad jej użyciem w nowych procesach

**Dr inż. Marek Rozpondek
1955-2009**

i technologiach w metalurgii, chemii i inżynierii materiałowej. Wyniki wielu prac badawczych z tego zakresu, w których był głównym wykonawcą, znalazły się m. in. w dwóch pracach habilitacyjnych pracowników Katedry, publikacjach naukowych i były prezentowane w referatach konferencyjnych w kraju i na świecie.

W 2004 r. na Wydziale Inżynierii Procesowej, Materiałowej i Fizyki Stosowanej obronił pracę doktorską pt. „Ocena rozkładu temperatury na powierzchni ciekłego metalu oraz szybkości mieszania kąpieli w tyglu pieca plazmowego”.

W ostatnich latach brał udział w pracach naukowych związanych z inżynierią recyklingu metali. Był głównym wykonawcą uruchomienia i oddania do eksploatacji oryginalnego stanowiska do badań

nad termicznym odzyskiem aluminium ze złomu puszek po napojach.

Doktor M. Rozpondek był nauczycielem cenionym przez studentów i doktorantów jako wykładowca i przewodnik w ich pracach badawczych. Bardzo dziękujemy mu za okazaną im bezinteresowną pomoc.

Straciliśmy wspaniałego współpracownika, prawego człowieka i serdecznego przyjaciela. Wielka szkoda, że nie podejmiemy już wspólnych, nowych wyzwań naukowych i edukacyjnych.

Pracownicy i Doktoranci Katedry Ekstrakcji i Recykulacji Metali

CZĘSTOCHOWSKI UNIWERSYTET MŁODZIEŻOWY PRZY POLITECHNICE CZĘSTOCHOWSKIEJ

POLITECHNIKA CZĘSTOCHOWSKA

www.pcz.pl

budownictwo

inżynieria materiałowa

edukacja
techniczno-informatyczna

inżynieria środowiska

elektronika i telekomunikacja

logistyka

elektrotechnika

matematyka

energetyka

mechanika i budowa maszyn

filologia

mechatronika

fizyka techniczna

metalurgia

informatyka

ochrona środowiska

informatyka i ekonometria

zarządzanie

inżynieria bezpieczeństwa

zarządzanie
i inżynieria produkcji

inżynieria biomedyczna

zdrowie publiczne